

**Narodna banka na
Republ i ka Makedoni ja**

**Kvartalen
izveř taj**

II / 2004

avgst , 2004 gdi na

S O D R @ I N A

Makroekonomski dvi`ewa vo Republ i ka Makedonija vo vtori ot kvartal od 2004 godi na	2
Pozna-ajni ekonomski nastani i promeni vo zakonodavnata regul ati va vo vtori ot kvartal od 2004 godi na	4
I. Ekonomski dvi`ewa vo Republ i ka Makedonija	5
1.1. Ceni	6
<i>Dodat ok 1: Evro zona</i>	8
1.2. Ekonomska akti vnost	9
1.3. Ostanati makroekonomski dvi`ewa	13
II. Monetarni dvi`ewa vo Republ i ka Makedonija	17
2.1. Monetarno regul i rawe	18
2.2. Monetarni agregati	22
<i>Dodat ok 2: Brzi na na pari t e vo opt ek (velocity of money)</i>	26
2.3. Plasmani i kamatni stapki na banki te	29
<i>Dodat ok 3: Pregled na berzanskat a akt i vnost vo vt ori ot kvart al od 2004 godi na</i>	31
III. Nadvore{ no-trgovski i devizni dvi`ewa vo Republ i ka Makedonija	33
3.1. Nadvore{ no-trgovska razmena	34
<i>Dodat ok 4: Herfindahl-Hirschman-ov i ndeks na koncent racija na uvozot i izvozot</i>	36
3.2. Devizni dvi`ewa	37
3.3. Nadvore{ en dolg	40
Statisti~ki pri log	41

Makroekonomski dvi`ewa vo Republ i ka Makedoni ja vo vtori ot kvartal od 2004 godi na

Makroekonomskite dvi`ewa vo vtoriot kvartal od 2004 godina pretstavuvaat kontinuitet na performansite od prethodniot kvartal. Taka, vo realniot sektor na ekonomijata e registrirano postepeno revitalizirawe vo oddelni sektori, no vo prosek (vo prvite {est meseci) obemot na industriskoto proizvodstvo e namalen. Od druga strana, inflacionite performansi se povolni, za {to zna~itelen pridones ima ponatamo{ noto odr`uvawe na stabilnosta na devizniot kurs na denarot vo odnos na evroto. Pozitivniot raste~ki trend na novoto {tedewe vo bankarskiot sektor prodol`i i vo tekot na vtoriot kvartal, {to vo uslovi na prose~no namaluvawe na cenata na kreditite pridonese za natamo{ en porast na krediti raweto na pri vatni ot sektor.

Vo vtoriot kvartal od 2004 godina, industriskoto proizvodstvo ja zadr`a voobi~enata sezonska dinamika. I meno, po registrirani ot mese~en rast vo april (od 8,8%), vo maj e zabel`an mese~en pad od 15,2% (ostvaruvawe voobi~eno za ovoj mesec od godinata). Vo juni, industriskoto proizvodstvo povtorno be{e intenzivirano (rast od 24,2% na mese~na osnova) i celosno go neutralizira{e padot vo prethodniot mesec. Sepak, i pokraj vakvata mese~na dinamika, padot na proizvodstvenata aktivnost registrirana na po~etokot na godinata samo delumno be{e neutralizirana. Toa rezultira{e so ostvaruvawe na prose~en pad na industriskoto proizvodstvo vo prvata polovina od godinata od 21,6%. Vo nadvore{niot sektor be{e zadr`an trendot na rast na vkupnata razmena, koj vo vtoriot kvartal glavno be{e generiran od relativno povi soki ot rast na uvozot vo odnos na izvozot na stoki (vo vtoriot kvartal od 2004 godina rastot na uvozot i izvozot iznesuva{e 22,3% i 2,7%, soodvetno). Pri toa, vo vtoriot kvartal, dvi`ewata vo nadvore{niot sektor vo celost korespondiraa so oni e vo realniot sektor na ekonomijata (rast na stokovnata razmena vo april i juni i pad vo maj 2004 godina).

Postavenosta na monetarnata politika i adekvatnata primena na instrumentite za monetarno regulirawe pridonesoa za natamo{no odr`uvawe na cenovnata stabilnost i stabilen devizen kurs na denarot. I meno, prose~nata stapka na inflacija (merena preku indeksot na tro{oci na `ivot) vo prvata polovina od 2004 godina iznesuva{e 0,5%, a prose~niot devizen kurs na denarot vo odnos na evroto se zadr`a na re~isi istoto nivo od prvi ot kvartal (61,28 denari za edno evro).

Monetarnata politika vo vtoriot kvartal od godinata se odviva{e vo uslovi na povi soka pobaruva~ka za gotovi pari i pritisoci na devizniot pazar, predizvikani od povi sokata pobaruva~ka za devizi ({to korespondira so visoki ot trgovski deficit, ednokratni ot efekt od vlezot na Slovenija vo EU vrz uvozot na stoki i voobi~eno povi sokata pobaruva~ka za devizi vo ovoj period za repatrijacija na dividendi na stranski akcioneri). Kako rezultat na vakvite dvi`ewa na avtonomnite faktori (koi, za razlika od denarskite depoziti na dr`avata kaj NBRM deluvaa vo nasoka na povlekuvawe na likvidnost od bankarski ot sistem), likvidnosta vo bankarski ot sistem be{e kreirana preku instrumentite za monetarno regulirawe, odnosno preku aukciite na blagajni~ki zapisi. Pri toa, poniskoto nivo na blagajni~ki zapisi, vo golema merka e posledica i na izvr{enite promeni vo postavenosta na aukciite na blagajni~ki zapisi. Taka, vo tekot na april 2004 godina bea vovedeni ograni~eni iznosi za vlo`uvawe vo blagajni~ki zapisi, a be{e iskl u~ena i mo`nosta za zapi{uvawe na blagajni~ki zapisi od strana na drugi subjekti osven bankite, koi bea prenaso~eni na pazarot na dr`avni zapisi. Vo juni 2004 godina, NBRM povtorno zapo~na so ponuda na neograni~en iznos, bez promeni vo nivoto na kamatni stapki (fiksno utvrdeni kamatni stapki - 5% za blagajni~ki zapisi so dostasuvawe od 7 dena i 8% za blagajni~ki zapisi so dostasuvawe od 28 dena).

Vo bankarski ot sektor, pozitivniot trend na pro{iruvawe na depozitnata baza na bankite prodol`i i vo vtoriot kvartal od 2004 godina. Taka, vkupni ot depoziten potencijal na bankarski ot sistem na kvartal na osnova be{e povi sok za 8%, reflektiraj{i go povi sokoto nivo na kratkoro~ni te denarski i devizni depoziti (za 18,3% i 6,2%, soodvetno). Od sektorski aspekt, vo vtoriot kvartal e registrirana relativno visok kvartalen rast na depozitite na

pretprijateljstva od 15,6%, dodeka pozitivna kvartalna promena na depozitite na naseleni eto iznesuva 5,7%. Povišokiot depoziten potencijal na bankite, pri istovremen kvartalen porast na pobaruvačkata za gotovi pari i transakcioni sredstva (za 2,9% i 3,8%, soodvetno), rezultirače so stapka na monetaren rast od 6,5% (kvartalna promena na paričnata masa M4).

Od aspekt na kamatna politika na bankite, prosečnata ponderirana kamatna stapka na denarski kratkoročni krediti vo vtoriot kvartal, vo prosek iznesuvače 12,19% (na krajot na kvartalot taa iznesuvače 12,46% i vo odnos na krajot od prethodniot kvartal e nepromeneta), što vo odnos na prosekot od prethodniot kvartal pretstavuva namaluvawe za rešisi 1 procenten poen. Od druga strana, prosečnata ponderirana pasivna kamatna stapka ostana rešisi nepromeneta (6,50% vo prosek vo vtoriot kvartal i 6,52% na krajot od kvartalot), što rezultirače so značitelno stesnuvawe na kamatna margina. Vakvata kamatna politika na bankite i istovremenoto proči ruvawe na ni vnata depozitna baza (povišok krediten potencijal) pridonesoa za natamočno intenzivirawe na kreditnata aktivnost na bankite. Taka, vo vtoriot kvartal od 2004 godina, vkupnite plasmani na bankite zabeleča kvartalen porast od 5,8%, pri porast na denarskite i na deviznite plasmani od 6,4% i 2,3%, soodvetno. Pri toa, vo tekot na kvartalot beče zabelečana i zrazena orientacija na bankite za kreditirawe na dolgoročni te potrebi za sredstva na sektorot naseleni e.

Pozna~ajni ekonomski nastani i promeni vo zakonodavnata regulativa vo vtori ot kvartal od 2004 godi na

- ❖ Na 5 april **maloproda`nite ceni na naftenite derivati** bea namaleni za 1,2%, a **rafineriskite ceni** za 1,85% (Slu`ben vesnik na RM br.21/2004).
- ❖ Na 9 april vo London be{e postignata **soglasnost pomeju EBRD** (Evropska banka za obnova i razvoj) i **vladina delegacija od Republika Makedonija** za dodeluvawe na 45 milioni evra za privatizacijata na Elektrost opanstvo na Makedonija (ESM). Dogovoreno e sredstvata da se pretvorat vo akcii na bankata, dokolku makedonskata Vlada odlu-i da se prodavaat delovi od ESM. Dokolku ovoj uslov ne se ispolni, sredstvata }e se konvertiraat vo kredit po povolni uslovi. Za povlekuvawe na sredstvata potrebno e da se realiziraat pove}e uslovi, od koi najzna-ajno e donesuvaweto na zakon za Elektrost opanstvo.
- ❖ Na 19 april, **rafineriskite ceni** na naftenite derivati bea zgolemeni za 1,86%, dodeka **maloproda`nite ceni na naftenite derivati** ostanaa nepromeneti (Slu`ben vesnik na RM br.24/2004).
- ❖ Na 22 april **Republika Makedonija ja podnese aplikacijata za ~lenstvo vo CEFTA** (Centralno evropska asocijacija za slobodnata trgovija).
- ❖ Na 11 maj na Makedonskata berza bea prodadeni kontrolnite paketi na akcii na Valalnicana lenti (Polukonti) i Ladna valalnica. Kupuva~ot, kompanijata LHM od London, inakuvtor po golemi na proizvoditel na ~elikvo svetot, se zdobi so 63,2% od akcii te na Polukonti i 50,5% od akcii te na Ladna valalnica.
- ❖ 14 maj - Makedonija vlezovo visokoto scenario za pomo{ od Svet skat a banka (SB), so {to na Makedonija vo narednive tri godini }e ñ bi dat dodeleni 175 milioni SAD dolari. Na 12 maj Bordot na direktori na SB odobri del od predvidenite sredstva vo iznos od 49,8 milioni dolari, koi se nameneti za realizacija na projektite za reformi vo oblasta na javniot sektor (PSMAK), socijalnata za{titaa i zdravstvoto.
- ❖ Na 18 maj **maloproda`nite ceni na naftenite derivati** bea zgolemeni za 2,5 denari za litarbenzin od 96 oktani i bezolovenbenzin od 90 oktani, dodeka dizelgorivot o poskape za 1,5 denari.
- ❖ 24 maj - Vlatata done se Programata za javni investicii, koja sodr`i 142 projekt a. Vo 2004 godina }e se realiziraat 268 milioni evra, a vo periodot 2004-2006 godina }e se realiziraat 825 milioni evra, od koi 78% }e bi dat za stopanska i nfrast ruktura.
- ❖ Na 1 juni Vlatata done se odluka za zgolemuvawe na maloproda`nite ceni na mazut ot za 0,32%.
- ❖ 04-07 juni - katastrofalni poplavi gozafatija ju`niot i zapadniot del od zemjata, pri {to be{e nanesena ogromna {tetana zemjodelskite nasadi.
- ❖ Na 14 juni, Regulatornata komisija za energetika done se Odluka za opredeluvawe na najvisokite ceni na oddelni nafteni derivati soglasno so Metodologijata. Spored odlukata, rafineriskite i maloproda`nite ceni na naftenite derivati se namaleni za 4,47%, odnosno za 2,32%. Pri~ina za namaluvaweto na ceni te na naftenite derivati e namaluvaweto na cenata na surovata nafta na svet skiot pazar.
- ❖ Na 22 juni Komisijata za hartii od vrednost odlu-i da vovede privremen moratorium na site bloktransakcii na Makedonskata berza so vremetraewe od 20 dena. Moratoriumot e voveden so cel Berzata da podgotvi novi pravila za fer, otvoreno i zakonskotr guvawe so bloktransakcii te.

I. Ekonomski dvi ` ewa vo Republ i ka Makedonija****Osnovni i ndikator i za ekonomski te dvi ` ewa

		I znos	Tekoven mesec / prethoden mesec	Tekoven mesec / ist mesec od prethodna godi na	Period/ ist period od prethodna godi na
	mese c			vo %	
Tro{ oci na ` ivotot	VI.2004	-	-0,3	-0,2	0,5
Ceni na malo	VI.2004	-	0,3	1,5	1,0
Ceni na proizvodi teli na industri ski proizvodi	VI.2004	-	0,6	2,3	-0,5
I ndustrisko proizvodstvo	VI.2004	-	24,2	-6,7	-21,6
		vo mi l i oni denari			
Vkupan promet vo trgovijata	V.2004*	12.612	0,0	17,7	8,0
I zvr{ eni grade ` ni raboti	V.2004*	817	11,2	7,8	16,0
		vo denari			
Nomi nal na prose ` na neto plata	V.2004*	12.551	3,6	6,4	4,3
Real na prose ` na neto plata	V.2004	-	3,1	7,0	3,6
		vo mi l i oni denari			
Buxetski prihodi	VI.2004	4.409	-6,3	-0,5	5,7
Buxetski rashodi	VI.2004	4.775	4,2	-0,2	4,0

I zvor: Dr ` aven zavod za statisti ka na Republ i ka Makedonija i Mi ni sterstvo za f i nansi i .
*Posl eden raspol o ` li v podatok.

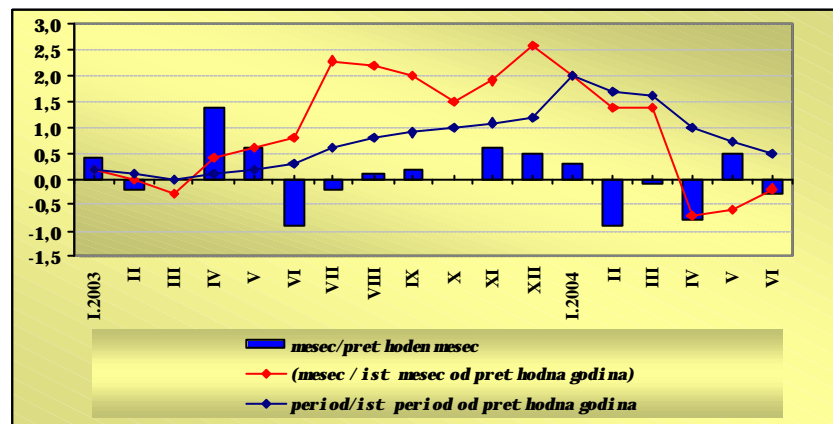
1.1.

Ceni

Vo prvata polovina na 2004 godini na registrirana stopka na inflacija od 0,5%...

Vo prvoto polugodie na 2004 godina, prose~nata stopka na inflacija (merena preku indeksot na tro{oci te na `ivot) iznesuva 0,5%, { to e pod proektirano to prose~no ni vo za 2004 godina (2,8%). Analizata na strukturata na indeksot ukauva na padot na tro{oci te za ishrana kako glavna pri~ina za niska ta inflacija, za razlika od ostanatite kategorii na tro{oci koi bele`at prose~en porast. Taka, tro{oci te za ishrana (koi se dominantna kategorija vo vkupniot indeks na tro{oci te na `ivot) bea poniski za 1,7%, pri namaleni tro{oci za pove}e prehranbeni proizvodi¹ ({ to korespondira so prose~niot pad na maloproda`ni ceni na industrijsko-prehranbenite proizvodi). Porastot registriran kaj ostanatite kategorii na tro{oci glavno gi odrazuva zakonskite izmeni kaj DDV² vo 2003 godina, koi bea inkorporirani vo maloproda`nite ceni na stokite i uslugite nameneti za li~na potro{uva~ka. Taka, porastot na tro{oci te za domuvawe od 3,9% e odraz na povisokite tro{oci za elektri~na energija³ (za 7,2%) i povisokite ceni na uslugite za greewe⁴ (za 4,8%). Od strukturen aspekt, glavna determinanta na inflacijata vo prvata polovina na 2004 godina se povisokite tro{oci za uslugi (za 3,5%), dodeka tro{oci te za stoki se zadr`aa nepromeneti. Analiziraj{i go vtorigo kvartal od 2004 godina, vo april i juni bea registrirani deflatorni dvi`ewa, glavno determinirani od padot na tro{oci te za ishrana, dodeka vo maj e registrirana niska mese~na stopka na inflacija.

Grafikon 1
Tro{oci na `ivot
(vo %)

...pri prose~en porast na ceni te na malo od 1%

Voobi~aeno, promeni te na ceni te na malo i na tro{oci te na `ivot se vo ista nasoka, no i maat razli~en intenzitet. Taka, ceni te na malo vo prvata polovina na 2004 godina, vo odnos na isti ot period od prethodnata godina bea povisoki za 1%, kako rezultat na

¹ Za podetalna analiza na oddelnite kategorii e koristen indeksot na tro{oci te na `ivot spored COICOP (Classification of Individual Consumption by Purpose).

² Od 01.04.2003 godina soglasno zakonskite izmeni te kaj DDV, op{tata stopka na DDV se namali od 19% na 18%, dodeka odredeni kategorii na proizvodi i uslugi koi dotoga{ se odano-uvaa so povlastena stopka od 5% po-naa da se odano-uvaa so op{tata stopka.

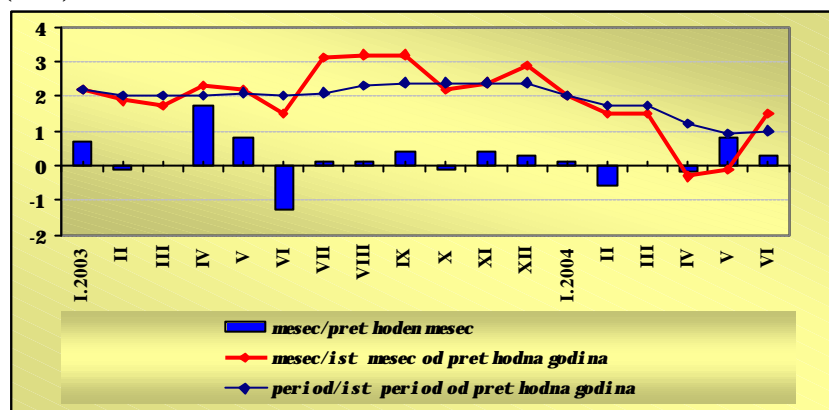
³ Porastot na tro{oci te za elektri~na energija e determiniran od zgolemuwaweto na maloproda`nata cena na elektri~nata energija za doma}instavata, koja soglasno izmeni te kaj DDV zapo~na da se primenuva od 1 juli 2003 godina.

⁴ Soglasno izmeni te kaj DDV poskapea i uslugite za greewe.

porastot na cenite na neprehranbenite-industrijski proizvodi i cenite na zemjodelske proizvodi (za 1,8% i za 0,2%, soodvetno). Pri toa, cenite na neprehranbenite-industrijski proizvodi glavno bea determinirani od dvi`eweto na cenite na naf tenite derivati, koi od mart 2004 godina bele`at postojan mese-en porast. Od druga strana, cenite na industrijsko-prehranbenite proizvodi i na pijalacite bele`at prose-no namaluvawe, { to e vo soglasnost so namaleni te cenite na proizvodi telite na prehranbeni proizvodi i pijalaci. Strukturno analizirano, vo prvi te { est meseci od 2004 godina, cenite na usluge te bele`at poitenziven porast (od 2,7%) od cenite na stokite. Vo vtivot kvartal na 2004 godina, mese-en pad na maloprod`nite cenite be{ e registriran edinstveno vo april. Vo tekot na kvartalot, dvi`eweto na cenite na malo glavno be{ e determinirano od cenata na naf tenite derivati (vo soglasnost so cenata na naf tata na svetski te berzi) i od sezonskoto dvi`ewe na cenite na zemjodelske proizvodi.

Grafikon 2
Cenite na malo
(vo %)

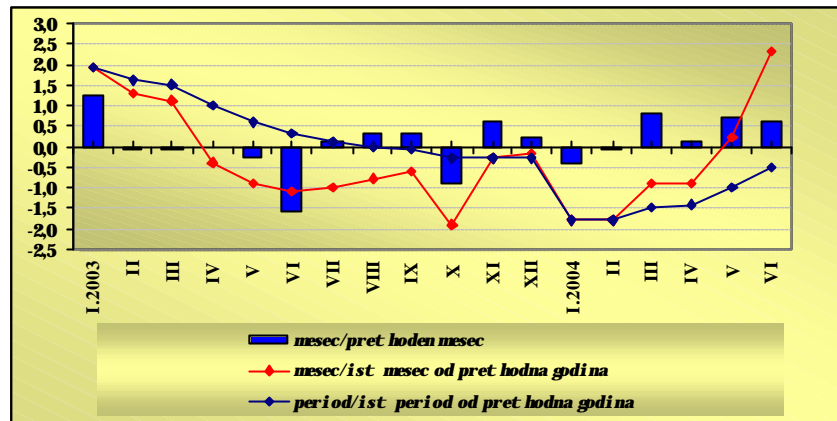

Cenite na proizvodi telite na industrijski proizvodi vo prvot o polugodie na 2004 godina bea poni ski za 0,5%

Cenite na proizvodi telite na industrijski proizvodi vo prvata polovina na 2004 godina, vo odnos na isti ot period od 2003 godina bea poni ski za 0,5%. Analizirano spored glavni grupi na proizvodi, najintenziven pad (3,6%) zabele`aa cenite na proizvodi telite na netrajni proizvodi za { i roka potro{ uva-ka, koi glavno go reflektiraat padot na cenite na proizvodi telite na prehranbeni proizvodi i pijalaci (od 4,2%). Isto taka, zna-itelen pad (3%) zabele`aa i cenite na proizvodi telite na energija, koj glavno gi odrazuva namaleni te cenite na proizvodi telite na naf teni derivati (za 8%). Prose-no poni ski bea i cenite na proizvodi telite na kapitalni proizvodi. Sektorski nabqduvano, cenite na proizvodi telite vo prerabotuva-kata industrija bea poni ski za 0,6%, dodeka vo sektorot vadewe na rudi i kamen e registriran porast na cenite od 0,6%. Vo sektorot snabduvawe so elektri-na energija, gas i voda cenite na proizvodi telite ostanaa nepromeneti. Vo vtivot kvartal od 2004 godina, vo trite meseci be{ e registriran mese-en porast na cenite na proizvodi telite na industrijski proizvodi, glavno poradi zgolemuvaweto na cenite na proizvodi telite na energija (vo uslovi na porast na cenite na proizvodi telite na naf teni derivati).

Grafikon 3
Ceni na proizvoditelite na industrijski proizvodi
(vo %)

Dodatok 1

Evro zona

Podatoci te od nacionalni te smetki za prvi ot kvartal od 2004 godi na⁵ uka` uvaat na intenzi vi rana ekonomska aktivnost vo evro zonata. Taka, vo prvi ot kvartal na 2004, BDP zabele` a kvartal en real en porast (promena vo odnos na prethodni ot kvartal) od 0,6%, dodeka godi { nata stapka na real en rast na BDP iznesuva 2,3%. Kvartal nata promena na BDP, glavno e determini rana od zgolemenata li ~na potro{ uva~ka i povi soki ot izvoz (za 0,6% i za 1,7%, soodvetno). Od druga strana, i nvesti ci i te vo osnovni sredstva bele` at mi ni mal en pad, kako i javnata potro{ uva~ka, koja za prv pat od 1997 godi na zabele` a kvartal no namal uvawe ({ to uka` uva na pozasil ena kontrola na buxetskoto tro{ ewe od strana na oddelni zemji ~lenki). Anal izata spored glavni sektori uka` uva na zna~aen kvartal en rast na industrijata od 1,1%. I sto taka, porast na aktivnosta e registriran vo uslu` ni ot sektor (samo kaj pazarno orientirani te uslu gi, dodeka vo soglasnost so padot na javnata potro{ uva~ka, porastot kaj nepazarni te uslu gi e zna~itel no zabaven). Pri toa, intenzi vi rani ot rast vo evro-zonata e generiran od dinamiziraweto registrirano vo pove}e zemji (Germanija, Francija, Ital ija, Finska).

Od aspekt na dvi` ewata na vode~kite indikatori, godi { ni ot porast na industri skoto proizvodstvo vo mart i april iznesuva 1,7% i 1,8%, soodvetno, novi te nara~ki vo april zabele` aa godi { en porast od 6%, a trgovijata na malo e povi soka na godi { na osnova za 0,9% ({ to pretstavuva najdobro ostvaruvawe vo posledni te 12 meseci). So toa, vode~kite indikatori davaat poziti vni si gnali za naredni ot peri od.

Nevrabotenosta i ponatamu ostanuva problem za evro-zonata. Taka, stapkata na nevrabotenost vo april iznesuva 9% (nepromeneta vo odnos na prethodni ot mesec), dodeka stapkata na vrabotenost vo posledni ot kvartal od 2003 godina ostvari minimal en porast od 0,1%. Sepak, o~ekuvawata za povi soka vrabotenost prodol` ija i vo juni, pred si vo industrijata i vo uslu` ni ot sektor.

⁵ Posleden objaven podatok.

Godišnata stopka na inflacija vo juni iznesuva 2,4% i ja nadmi nuva srednoročnata inflaciona cel na ECB od 2% (HICP-Harmonized Index of Consumer Prices), dodeka vo maj e registrirana najvisoka stopka na inflacija od početokot na godinata (2,5%). Porastot vo maj glavno se dolži na povisokite trošoci za transport i domuvawe, determinirani od cenata na energijata, koja na godišna osnova ostvari porast od 6,7%. I meno, pod vlijanie na zgolemenata pobaruvanka i neizvesnosta okolu ponudata na nafta (predizvikana od terorističkite napadi vo Saudijska Arabija na krajot na maj), vo juni cenata na naftata (brent) dostignistoriski vrv od 39\$ za barel. Voedno, visoki stopki na porast se registrirani kaj alkoholot i tutunot (8,4%), nega i griča za zdravjeto (7,7%) i transportot (4,2%). Pritoa, visokot porast na prvite dve komponenti beše usloven od indirektnite danoci i od administrativnite ceni.

I pokraj registrirane inflacioni pritise, Evropskata centralna banka ja zadržareferentnata kamatna stopka na 2%, smetajideka inflacionite performansi na sreden rok ne otstupuvaat od postavenata cel.

Tabela 1
Selektirani makroekonomski indikatori za evrozona

		Kv1 03	Kv2 03	Kv3 03	Kv4 03	Kv1 04	
BDP	(kvartal na promena vo %)	0,0	-0,1	0,4	0,4	0,6	
Lišna potrošuvanka	(kvartal na promena vo %)	0,5	-0,1	0,1	0,1	0,6	
Investicijav osnovni sredstva	(kvartal na promena vo %)	-0,8	-0,3	0,0	0,6	-0,1	
Izvoz na stoki i uslugi	(kvartal na promena vo %)	-1,5	-0,9	2,3	0,1	1,7	
Uvoz na stoki i uslugi	(kvartal na promena vo %)	-0,6	-0,5	1,3	1,1	0,8	
		I. 2004	II	III	IV	V	VI
HICP	(godišna promena vo %)	1,9	1,6	1,7	2,0	2,5	2,4
Core HICP	(godišna promena vo %)	1,9	2,0	2,1	2,1	2,1	
Ceni na proizvođitel i na industrijski proizvođi	(godišna promena vo %)	0,3	0,0	0,4	1,4		
Industrijsko proizvođstvo	(mesečna promena vo %)	-0,4	0,3	0,3	0,2		
Nevrabotenost	(vo %)	8,9	8,9	9,0	9,0		
Plati	(godišna promena vo %)	2,9	2,5	2,5			
Kamatna stopka	(vo %; 3 mesečna)	2,1	2,1	2,0	2,1	2,1	2,1
M3	(godišna promena vo %)	6,6	6,4	6,2	5,5	4,7	
Kreditina privatni sektor	(godišna promena vo %)	5,5	5,5	5,4	5,5	5,6	
Devižen kurs	(SAD dolari za edno evro)	1,26	1,26	1,23	1,20	1,20	1,21

1.2.

Ekonomska aktivnost

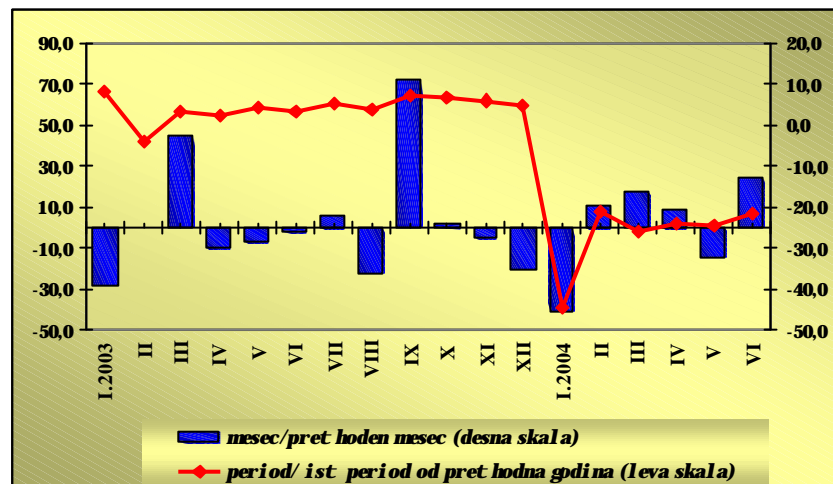
Industrijsko proizvođstvo vo prvoto polugodie na 2004 godina zabeležapad od 21,6%

Namalenata aktivnost na nekolku poznajni industrijski kapaciteti soodvetno se odrazi vrz vkupnoto industrijsko proizvođstvo. Takafizičkot obem na industrijskoto proizvođstvo vo prvoto polugodie na 2004 godina, vo odnos na isti period od 2003 godina zabeležapad od 21,6%. Analizata po grupi na industrijski proizvođi ukazuje na namaleno proizvođstvo rešisikaj site grupi, pri najintenziven pad na proizvođstvoto na intermedijarni proizvođi, osven energija (48,9%), koj glavno se dolži na namaleni obem na proizvođstvo vo sektorot vadewe na rudi i kamen. Od druga strana, edinstven porast od 28,1% e registriran kaj proizvođstvoto na netrajni proizvođi za široka potrošuvanka, koj glavno ja reflektira pozitivnata promena na proizvođstvoto na prehranbeni proizvođi i pijalaci. Sektorski analizirano, vo trite sektori proizvođstvoto zabeležapad (vo sektorot vadewe na rudi i kamen za 47,9%, vo prerabotuvankata industrija za 22,1% i vo sektorot snabduvawe so elektrini energija, gas i voda za 5,1%). Pritoa, vo prerabotuvankata

industrija (koja u-estvuva so 89,9% vo vkupното proizvodstvo) od vkupno 20 granki, vo 14 e registrirano namaluvawe na proizvodstvoto, pri {to od pozna-ajnite granki najvisok pad zabele`a proizvodstvoto na osnovni metali (68,5%, pred si kako posledica na neaktivnosta na del od glavnite metalur{ki kapaciteti). Vo vtoriot kvartal na 2004 godina, industrijskoto proizvodstvo vo maj zabele`a mese-en pad (15,2%), dodeka vo april i juni bea ostvareni pozitivni mese-ni promeni (porast od 8,8% i 24,2%, soodvetno). Pri toa, mese-ni ot porast vo juni e najvisok od po-etokot na godinava i glavno e odraz na zgol emenoto proizvodstvo na nafta i nafteni derivati, na osnovni metali, na hemikalii i hemiski proizvodi i na prehranbeni proizvodi i pijalaci. I majji predvid deka tokmu ovie granki (isklu-ok e poslednata) se glavni nositeli na prose-ni ot pad, vrz baza na podatoci te za juni, mo`e da se o-ekuva za`i vuvawe na proizvodstvenata aktivnost vo Republika Makedonija vo naredni ot peri od.

Grafikon 4
Dinamika na industrijskoto proizvodstvo
(vo%)

Vo prvi te pet meseci od 2004 godina, vkupnata vrednost na prodani zemjodelski proizvodi zabele`a prose-en pad od 6,5%...

Vkupnata vrednost na realizirani zemjodelski proizvodi od sopstveno proizvodstvo na zemjodelskite pretprijati ja i zadrugi, vo prvi te pet meseci od 2004 godina⁶ iznesuwa e 1.121 milion denari, {to sporedeno so istiot period od 2003 godina pretstavuva namaluvawe od 6,5%. Poni ska prodaba e registrirana kaj`itni te rastenija, gradinarski te rastenija, dobitokot i`ivinata i jajcata, dodeka kaj ostanati te zemjodelski proizvodi e registriran prose-en porast na prodabata. Vo periodot mart-maj 2004 godina⁷ vkupnata vrednost na prodani zemjodelski proizvodi iznesuwa 773 milioni denari i vo odnos na isti ot peri od od prethodnata godina e poni ska za 3,5%. Vo ovoj period, najvisoka vrednost na prodabata e registrirana vo april.

⁶ Posleden raspolo`liv podatok od Dr`avni ot zavod za statistika.

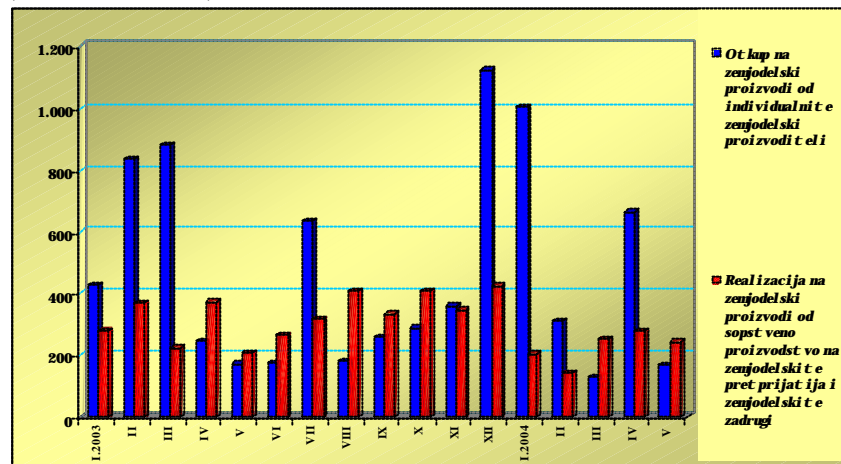
⁷ Vo prethodni ot kvartal en i zve{ taj se objaveni podatoci za prvi te dva meseca od 2004 godina, so {to vo ovoj i zve{ taj se prezenti raat dvi`ewata za periodot od mart do maj* (*posleden raspolo`liv podatok od Dr`avni ot zavod za statistika).

...dodeka vrednost a na ot kupeni t e zenjodelski proizvodi od individualni t e zenjodelski proizvodi t eli be{ e poniska za 11,2%

Vkupnata vrednost na otkupeni zemjodelski proizvodi od individualni t e zemjodelski proizvodi t eli vo prvi t e pet meseci na 2004 godi na⁸ iznesuva{ e 2.276 milioni denari i vo odnos na isti ot peri od od 2003 godi na e poniska za 11,2%. Pri toa, naji ntenzi ven pad na otkupot e registri ran kaj dobito-nite, krmnite rastenija, dobitokot i `itnite rastenija, dodeka najvisok porast ostvari otkupot na zel en-uk i `ivi na i jajca. Od mart do maj 2004 godi na, od individualni t e proizvodi t eli vkupno se otkupeni proizvodi vo iznos od 961 milion denari, { to vo odnos na isti ot peri od od 2003 godi na e pomalku za 26,1%. Od aspekt na mese-nata di namika, najvisok otkup e real izi ran vo apr il.

Graf i kon 5
Real izacija i otkup na zemjodelski proi zvodi
(vo mili oni denari)

Vo prvi t e pet meseci na 2004 godi na, vo doma{ nat a t rgovija se regist rirani pozit ivni performansi...

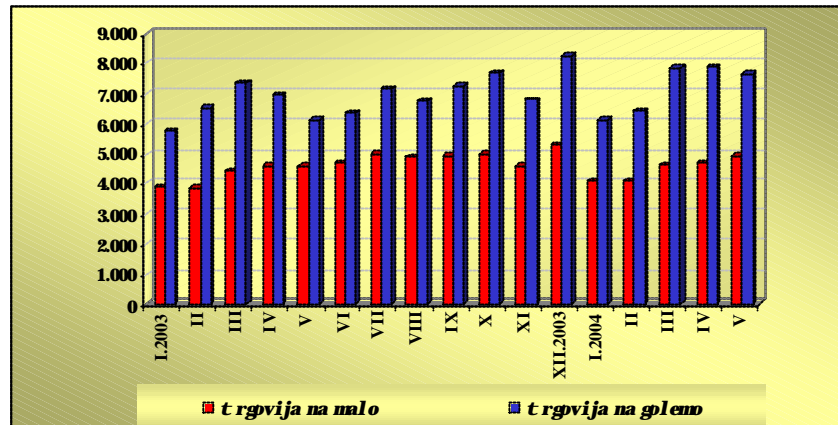
Vo prvi t e pet meseci od 2004 godi na⁹, vkupni ot promet vo t rgovijata iznesuva{ e 58.441 mili on denari, { to vo odnos na isti ot peri od od prethodnata godi na pretstavuva porast od 8%. Prose-nto zgolemuvawe na vkupni ot obem na t rguvawe se dol `i na istovremeni ot porast na prometot vo t rgovijata na golemo i t rgovijata na malo (za 9,8% i za 5,2%, soodvetno). Vkupni ot promet vo t rgovijata vo peri odot mart-maj 2004 godi na, iznesuva{ e 37.733 mili oni denari, { to e za 10,7% pove}e vo sporedba so isti ot peri od od 2003 godi na. Pri toa, poi ntenzi ven prose-nten porast od 14,4% vo navedeni ot peri od e registri ran kaj t rgovijata na golemo, dodeka prometot vo t rgovijata na malo e povi sok za 5%. Anal izi rano po meseci, vi sok mese-en porast na vkupni ot promet be{ e registri ran vo mart (19%), kako rezul tat na zgolemeni ot promet vo t rgovijata na golemo i t rgovijata na malo (za 22,5% i za 13,5%, soodvetno), dodeka vo ostanati t e dva meseca kaj vkupni ot obem na t rguvawe ne bea registri rani pozna-ajni mese-ni promeni.

⁸ Posleden raspolo` liv podatok od Dr` avni ot zavod za stati sti ka.

⁹ Posleden raspolo` liv podatok od Dr` avni ot zavod za stati sti ka.

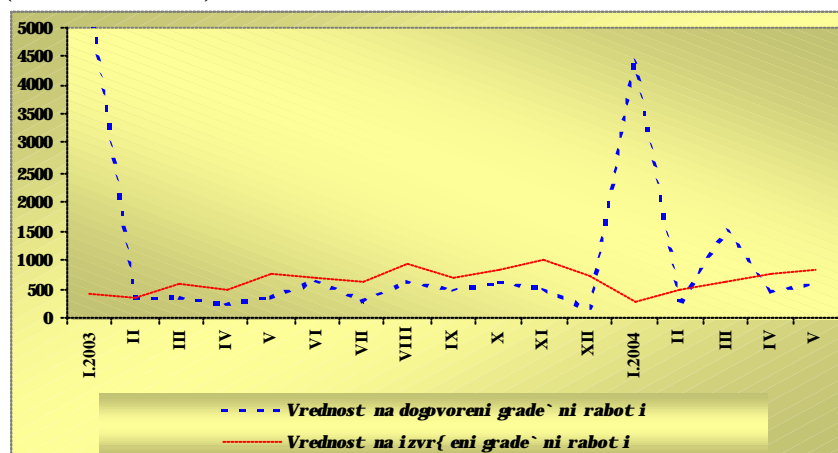
Grafikon 6
Promet vo trgovija
(vo milioni denari)

...isto kako i kaj
grade`nata aktivnost

Vo periodot januari-maj 2004 godina¹⁰ beše registrirana visoka vrednost na izvršeni grade`ni raboti (2.939 milioni denari, { to vo odnos na isti ot period od 2003 godina e poveše za 16%). Od mart do maj 2004 godina, izvršeni se grade`ni raboti vo vrednost od 2.171 milion denari, { to vo sporedba so isti ot period od prethodnata godina e poveše za 20,4%. Od aspekt na mese`nata dinamika, vo maj e registrirana najvisoka vrednost na izvršeni grade`ni raboti (817 milioni denari), { to pretstavuva sezonska karakteristika za ovoj mesec, imaj{i predvid deka grade`nata aktivnost dobiva na intenzitet neposredno pred i po letni ot period. Vкупnata vrednost na dogovorenite grade`ni raboti za prvite pet meseci od 2004 godina iznesuva 7.229 milioni denari i sporedeno so isti ot period od 2003 godina e povi soka za 9%. Pri toa, vo periodot mart-maj 2004 godina vкупnata vrednost na dogovoreni raboti iznesuva 2.510 milioni denari, odnosno za 2,7 pati poveše od isti ot period od lani. Toa pred s{i se dol`i na visoki ot iznos na dogovoreni grade`ni raboti vo mart.

Grafikon 7
Dogovoreni i izvršeni grade`ni raboti
(vo milioni denari)

¹⁰ Posleden raspolo`liv podatok od Dr`avni ot zavod za statistika

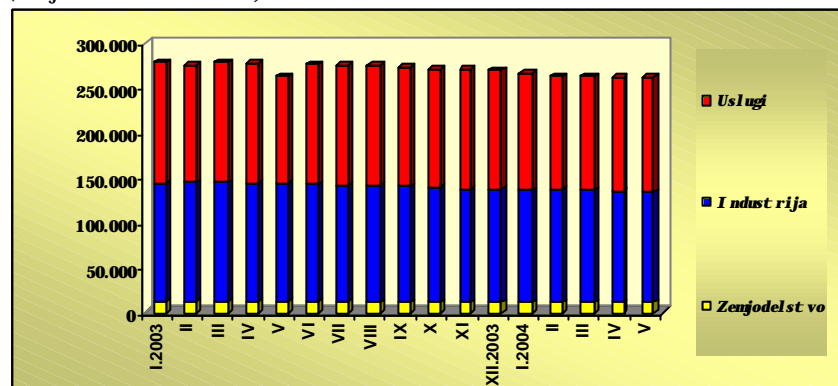
1.3

Ostanati makroekonomski dvi`ewa

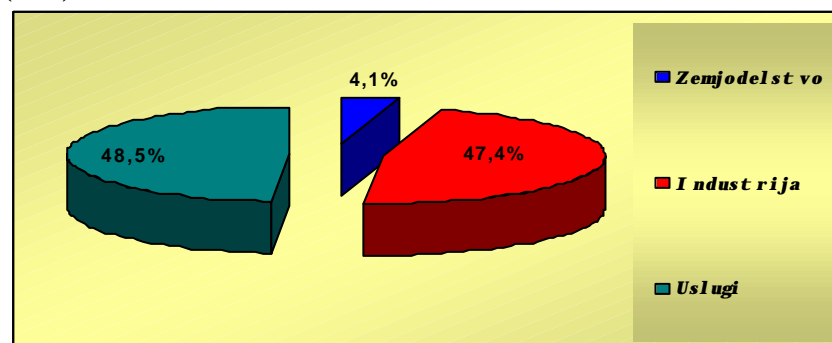
**Namaluwane na
vrabot enost a vo prvite
pet meseci od 2004 godina...**

Prose~ni ot broj na vrabot eni vo Republi ka Makedonija vo prvite pet meseci od 2004 godina¹¹ iznesuva{ e 262.726 lica, { to vo odnos na istiot period od 2003 godina e pomalku za 5,2%. Vo industrijata (vo koja se vrabot eni 124.453 lica ili 47,4% od vkupni ot broj na vrabot eni) najintenziven prose~en pad na vrabot enost a e registri ran vo sektorot vadewe na rudi i kamen (od 50,7%), dodeka vo prerabot uva~kata industrija vrabot enost a e namal ena za 2,4%. Vo ramki na uslu` nite aktvnosti (so vkupen broj na vrabot eni od 127.384 lica ili 48,5%) najgolem pad na vrabot enost a (39,8%) e registri ran vo sektorot trgovi ja na golemo i malo. Od druga strana, vo sektorot javna uprava i odbrana, zadol` itel na socijal na za{ tita, sektorot obrazovanie i sektorot aktvnosti vo vrska so nedvi` en imot, iznajmuwane i delovni aktvnosti (sektori koi so~ inuvaat 20% od vrabot enost a) brojot na vrabot eni se zgolemi za za 7,5%, za 6,2% i za 5,7%, soodvetno. Vo zemjodelstvoto (vo koe se vrabot eni 10.889 lica ili 4,1% od vkupni ot broj na vrabot eni), vo sektorot zemjodelstvo, lov i { umarstvo vrabot enost a zabe` a pad od 6,1%. Vo periodot mart-maj 2004 godina, prose~ni ot broj na vrabot eni iznesuva 262.207 lica, pri { to vo ovoj period e registri rano kontinuirano mese~no namaluwane.

Graf i kon 8
Vrabot enost po sektori
(broj na vrabot eni lica)

Graf i kon 9
Sektorska di stri buci ja na vrabot enost a
I-V.2004 godina
(vo %)

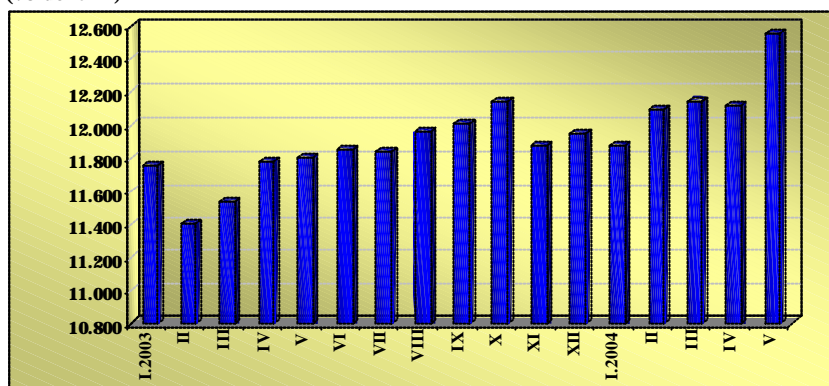
¹¹ Posleden raspolo` liv podatok od Dr` avni ot zavod za stati sti ka.

...pri nominalen i realen porast na prose-nata plata

Nominalnata prose-na neto plata po rabotnik vo Republika Makedonija vo prvite pet meseci od 2004 godina¹² iznesuva{ e 12.154 denari i vo odnos na isti ot peri od od 2003 godina be{ e povisoka za 4,3%. Pri registrirana prose-na stapka na inflacija od 0,7% (za prvite pet meseci od 2004 godina) realni ot porast na platata iznesuva{ e 3,6%. Pri toa, vo tri te sektori na ekonomijata platata ostvari prose-en porast (vo zemjodelstvoto za 10,5%, vo industrijata za 4,1% i vo uslu`nite dejnosti za 3,2%). Vo ramki na industrijata, isplatenata plata be{ e prose-no povisoka vo site sektori, pri najvisok porast vo prerabotuvakata industrija i vo grade`ni{ tvoto (za 4,8% i za 8,1%, soodvetno). Vo uslu`nite dejnosti, najvisok porast na platata be{ e registri ran vo ramki na sektorot finansko posreduvawe (6,6%). Vo peri odot mart-maj 2004 godina, nominalnata prose-na plata po rabotnik iznesuva{ e 12.269 denari, pri { to vo ovoj peri od najvisok i splaten i znos na prose-nata plata be{ e registri ran vo maj.

Grafikon 10
Prose-na neto plata po rabotnik
(vo denari)

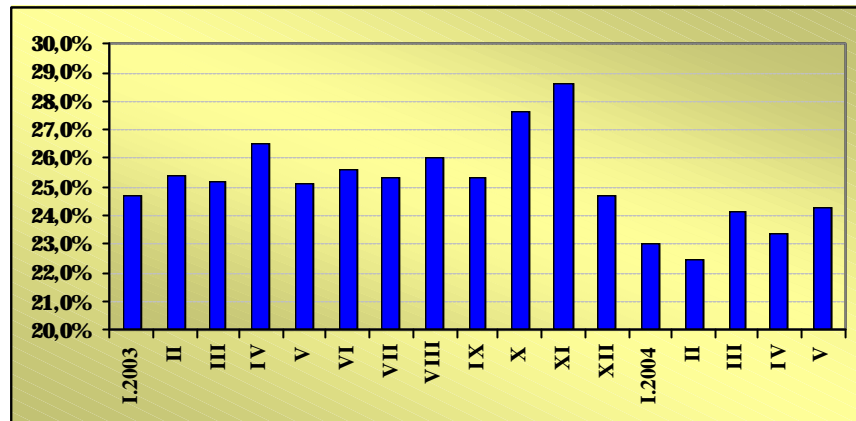

Vo prvite pet meseci na 2004 godina, brojot na vraboteni koji ne primile plata za tekovni ot mesec, vo prosek iznesuva{ e 23,5% od vkupni ot broj na vraboteni ({ to vo odnos na isti ot peri od od 2003 godina e namaluvawe od 1,9 procentni poeni). Vo peri odot mart-maj 2004 godina, ovoj procent vo prosek iznesuva{ e 23,9% i sporedeno so isti ot peri od od prethodnata godina e ponizok za 1,7 procentni poeni. Vo navedeni ot peri od, najizok procent na neisplateni vraboteni be{ e registri ran vo april (23,4%).

¹² Posleden raspolo`li v podatok od Dr`avni ot zavod za statistika.

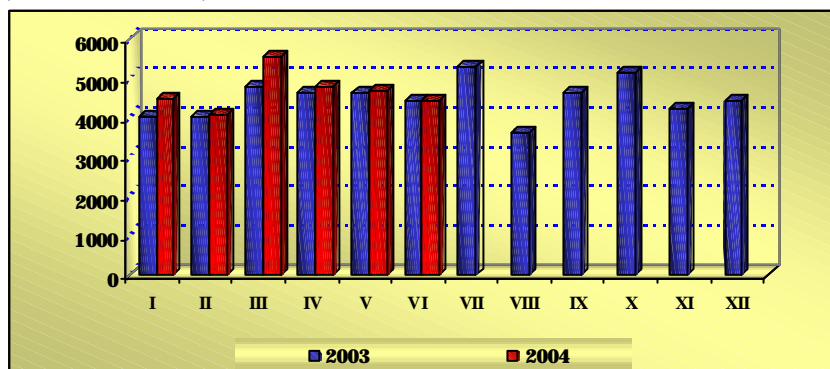
Graf ikon 11
Broj na neisplateni vraboteni li ca
(% od vkupni ot broj na vraboteni)

Povisok iznos na buxet ski prihodi vo vt oriot kvartal na 2004 gdi na vo odnos na isti ot period od 2003 gdi na...

Vo vt oriot kvartal od 2004 godi na, vkupni te javni prihodi iznesuvaa 21.650 milioni denari, pri { to 13.889 milioni denari se prihodi na centralni ot dr`aven buxet. Vo odnos na prvi ot kvartal od 2004 godi na, vkupni te buxetski prihodi bea poni ski za 1,5%, kako rezultat na padot na nedano-nite prihodi (od 45,2%, poradi poni ski ot iznos na profit od javni i finansiski institucii) i na kapitalnite prihodi. Kaj dano-nite prihodi be{ e registriran porast od 3,4%. Na godi { na osnova (vtor kvartal 2004/vtor kvartal 2003 godina), vkupni te buxetski prihodi bea povisoki za 1,5%. Porastot se dol`i na povisokite dano-ni prihodi (za 5%, poradi podobrata realizacija na prihodite vrz osnova na danokot na dodadena vrednost i personalni ot danok na dohod). Kaj ostanati te prihodni kategorii e registriran godi { en pad (kaj nedano-nite prihodi za 35,6% i kaj kapitalnite prihodi za 1,3%). Vo prvoto polugodi e od 2004 godi na, vkupni te prihodi na centralnata dr`avna vlast iznesuvaa 27.991 milion denari, odnosno 5,7% pove}e od isti ot period od prethodnata godina, pri { to site glavni prihodni kategorii ostvari ja zabel e`itel en porast.

Graf ikon 12
Vkupni prihodi na centralni ot buxet
(vo milioni denari)

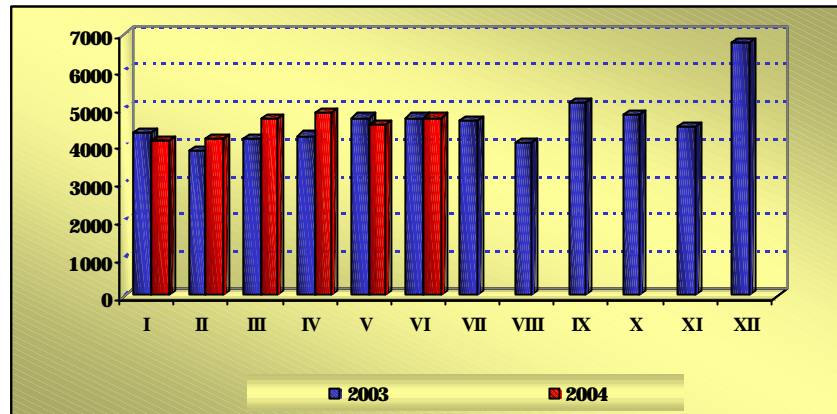
...i povisoki buxet ski rashodi

Vkupni te javni rashodi vo vt oriot kvartal od 2004 godi na iznesuvaa 21.985 milioni denari. Od niv, 14.254 milioni denari se rashodi na centralni ot dr`aven buxet, koi vo odnos na prvi ot kvartal od 2004 godi na bea povisoki za 8,8%. Porastot e rezultat na povisoki ot iznos na tekovni i na kapitalni rashodi (za 4,5% i za 86,6%, soodvetno). Pri toa, registrirani ot porast na kapitalnite rashodi e zna-itelen (i pokraj ni vnoto nezna-itel no u-estvo vo vkupni te rashodi) i se dol`i na povisokite kapitalni transferi i

investicij i vo osnovni sredstva. Buxetski te rashodi vo vtori ot kvartal od 2004 godi na, vo odnos na rashodi te od vtori ot kvartal od 2003 godi na bea povi soki za 3%, pri regi stri ran porast na tekovni te i na kapi tal ni te rashodi (za 1,2% i za 38,4%, soodvetno). Vo prosek, vo prvata pol ovi na na 2004 godi na vkupni te buxetski rashodi bea povi soki za 4%, pri zna -i tel en porast na kapi tal ni te rashodi i umeren porast na tekovni te tro{ oci .

Graf i kon 13
Vkupni rashodi na central ni ot buxet
(vo mi li oni denari)

II. Monetarni dvi ` ewa vo Republ i ka Makedonija**Osnovni monetarni i ndikator i**

	Sostojba 30.06.2004 vo mi lioni denari	Kvartal na promena vo mi lioni denari vo %		Godi { na promena vo mi lioni denari vo %	
Prinarni pari	16.330	896	5,8	625	4,0
Gotovi pari vo optek	13.324	371	2,9	598	4,7
Depozitni pari	12.826	466	3,8	1.471	13,0
Pari -na masa M1	26.150	837	3,3	2.069	8,6
Pari -na masa M2 - denarski del	44.104	3.618	8,9	6.388	16,9
Pari -na masa M2	80.906	5.765	7,7	13.568	20,1
Pari -na masa M4	85.436	5.229	6,5	13.594	18,9
Vkupni depoziti	59.286	4.392	8,0	11.525	24,1
Kratkoro-ni	54.756	4.928	9,9	11.499	26,6
Dolgoro-ni	4.530	-536	-10,6	26	0,6
Denarski	20.963	2.283	12,2	4.040	23,9
Devizni	38.323	2.109	5,8	7.485	24,3
Vkupni plasmani na banki te	56.095	3.091	5,8	10.811	23,9
Denarski	48.037	2.909	6,4	9.431	24,4
Devizni	8.058	182	2,3	1.380	20,7
		Vo procentni poeni			
Prose-na ponderirana kamatna stopka na aukci i te na blagajni -ki zapisi (28 dena)	8,00%	0,00		1,00	
Prose-na ponderirana kamatna stopka na pazarot na pari	6,52%	0,00		-2,64	
Ponderirani aktivni kamatni stopki na banki te	12,46%	0,00		-3,37	
Ponderirani pasivni kamatni stopki na banki te	6,52%	0,04		-0,96	

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedonija

2.1.

Monetarno regulirawe

Instrumentite za monetarno regulirawe na NBRM, vo kombinacija so direktne intervencii na devizniot pazar pridonesoa za odr`uvawe na stabilen devizen kurs na denarot i niska stapka na inflacija vo vtorigot kvartal od 2004 godina. Taka, prose~niot kurs na denarot vo odnos na evroto se zadr`a na istoto nivo od prethodniot kvartal (61,28 denari za edno evro), dodeka prose~nata stapka na inflacija (za prvite {est meseci) iznesuva 0,5%.

Kvartalната analiza na faktorite na likvidnosta¹³ na bankarskiot sistem poka`uva sprotivni efekti na oddelnite avtonomni faktori. Taka, vo nasoka na povlekuvawe na likvidnost deluvaa deviznite transakcii na NBRM i gotovite pari vo optek, dodeka denarski te depozi ti na dr`avata kaj NBRM pretstavuvaa tek na kreirawe na likvidnost. Dopolnitelna likvidnost vo bankarskiot sistem be{e kreirana i preku aukciite na blagajni~ki zapisi na NBRM.

Tabela 1
Kreirawe i povlekuvawe na likvidnost
(vo milioni denari)

	31.03.2004	Promeni po meseci			Vkupno	30.06.2004
	godina	april	maj	juni		godina
Likvidnost na bankite	2.481	561	294	-330	325	3.006
Kreirawe na likvidnost					2.571	
1. Blagajni~ki zapisi na NBRM	5.751	1.353	597	-208	1.742	4.009
2. Neto doma{ na aktiva	-21.274	699	-169	290	820	-20.454
3. Ostanato	44	11	-67	65	9	35
Povlekuvawe na likvidnost					-2.046	
1. Neto devizna aktiva	42.503	-766	-569	-340	-1.675	40.828
2. Gotovi pari vo optek	12.953	-736	502	-137	-371	13.324

**Kvartalno namaluvawe
na prose~nata dnevna
likvidnost na bankite**

Prose~nata dnevna likvidnost na bankarskiot sistem vo vtorigot kvartal od 2004 godina iznesuva{e 3.529,7 milioni denari i na kvartalna osnova e poniska za 92,3 milioni denari, ili za 2,5%. Analizirano dinami~ki, vo april be{e registrirano mese~no namaluvawe na prose~nata dnevna likvidnost za 3,6% (na 3.525,2 milioni denari), vo uslovi na pogolema zainteresiranost na bankite za vlo`uvawe vo blagajni~ki zapisi i povisok iznos na neto prodaba na devizi od strana na NBRM. Vakviot trend na namaluvawe na likvidnosta prodol`i i vo maj koga prose~nata dnevna likvidnost se svede na 3.517,4 milioni denari, pred se kako rezultat na kumuliraweto na sredstva na smetkata na dr`avata kaj NBRM. Porast na prose~nata dnevna likvidnost e registriran vo juni, pri {to taa dostigna 3.546,8 milioni denari. Na 30.06.2004 godina, vkupnata likvidnost na bankite e povisoka vo odnos na 31.03.2004 godina za 21,2% i iznesuva 3.006 milioni denari.

Trendot na namaluvawe na vi{okot na likvidni sredstva na bankite nad obvrskata za zadol`itelna rezerva¹⁴ (vo denari) prodol`i i vo vtorigot kvartal od 2004 godina. Taka, vi{okot na likvidnost vo prosek iznesuva{e 16,8%, sporedeno so 19,5% vo prviot kvartal. Pri toa, vo april i juni vi{okot na likvidnost be{e pod prosekot (15,1% i 14,6%, soodvetno), dodeka vo maj be{e registrirano zgolemeno nivo na likvidni sredstva (20,7% nad obvrskata). Trendot na namaluvawe na vi{okot na likvidni sredstva

¹³ Likvidnosta na bankite se состоi od smetkata na bankite kaj NBRM i gotovinata vo blagajna.

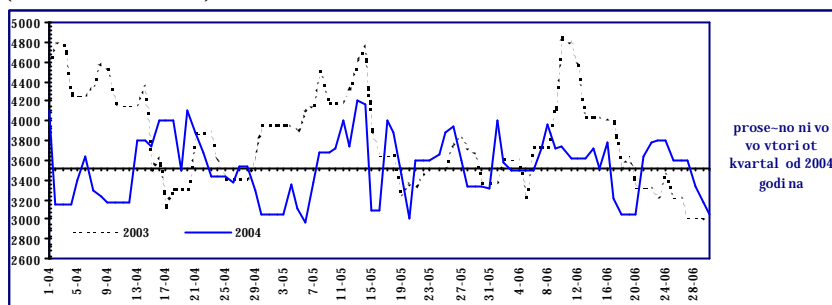
¹⁴ Kako period na odr`uvawe (i spolnuvawe) na obvrskata za zadol`itelna rezerva na bankite se smeta periodot od 11-ti vo tekovniot mesec do 10-ti vo sledniot mesec.

vo tekot na 2004 godina uka`uva na podobrena politika na upravuvawe so sredstvata od strana na banki te.

Graf ikon 14

Dnevna di nami ka na li kvi dno sta na banki te
(vo mili oni denari)

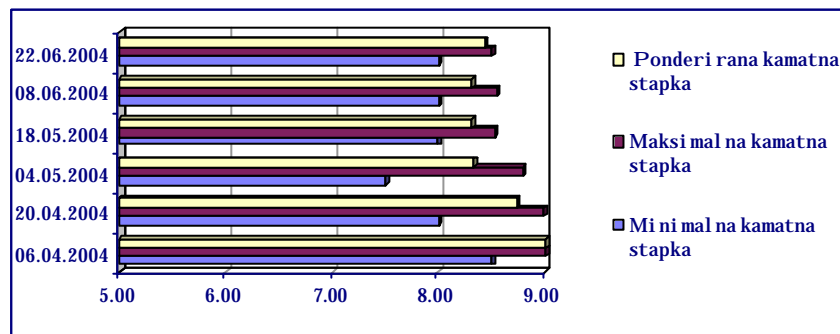

Povlekuvawe na likvidnost preku intervencijite na devizniot pazar...

Vo funkcija na odr`uvawe na stabilnosta na devizni ot kurs na denarot, vo вториот kvartal od 2004 godina NBRM permanentno intervenira{e na devizniot pazar. Pritoa, vo uslovi na kontinuirano povisoka pobaruva~ka od ponuda na devizi, intervencijite na NBRM bea vo nasoka na neto-proda`ba na devizi, odnosno pretstavuvaa tek na povlekuvawe na likvidnost. Ova osobeno be{e izrazeno vo april, kako rezultat na ednokratni ot efekt od uvozot od Slovenija (pred vlezot vo EU) i repatrijacija na divi dendi na stranski akcioneri.

Graf ikon 15

Kamatni stapki na aukciite na kratkoro~ni dr`avni hartii od vrednost (dostasuvawe od tri meseci)
(vo %)

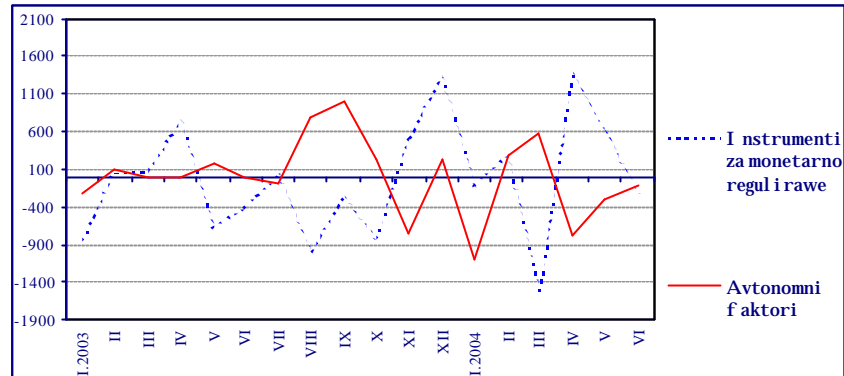
...dodeka denarskite depoziti na dr`avata deluvaa vo nasoka na kreirawe na likvidnost...

Na krajot od вториот kvartal, denarskite depoziti na dr`avata kaj NBRM bea poniski vo odnos na prethodni ot kvartal za 8,5%, deluvaj{i vo nasoka na kreirawe na likvidnost. Pozna~itelno namaluvawe be{e registrirano na po~etokot na april zaradi isplatata na pettata rata (glavina i kamata) od obvrznicite za staroto devizno {tedewe. Vo tekot na вториот kvartal bea odr`ani {est aukcii na dr`avni zapisi, pri {to bea realizirani sredstva vo iznos od 1.799,6 milioni denari (pobaruva~kata ja nadmi na ponudata za 2,5%). Kamatnata stapka na poslednata aukcija vo juni znesuva{e 8,43%, dodeka prose~nata ponderirana kamatna stapka na aukciite vo вториот kvartal iznesuva{e 8,57% (sporedeno so 8,03% vo prvi ot kvartal).

Grafikon 16

Instrumenti za monetarno reguliranje i avtonomni faktori na krei rawe i povlekuwawe na likvidnost*
(mese~ni promeni vo milioni denari)

*Pozi tivna promena-krei rawe na likvidnost; negati vna promena-povlekuwawe na likvidnost

**...kako i aukciite na
blagajni~ki zapisi na
NBRM**

Ni voto na blagajni~ki zapisi na NBRM na krajot na vtori ot kvartal iznesuva{ e 4.009 milioni denari, { to pretstavuva krei rawe na dopolnitelna likvidnost na kvartal na osnova od 1.742 miliona denari. Promenite vo tekot na kvartalot glavno bea determinirani od likvidnosta na bankite i promenite vo postavenosta na aukciite na blagajni~ki zapisi. Taka, na po~etokot na april, NBRM vovede ograni~eni iznosi za vlo`uvawe vo blagajni~ki zapisi, a vo sredinata na mesecot (13.04.2004 godina) be{ e iskl u~ena mo`nosta za vlo`uvawe vo blagajni~ki zapisi od strana na drugi subjekti osven bankite¹⁵. Vakvite promeni pridonesoa za zna~itelno namaluvawe na nivoto na blagajni~ki zapisi vo vtorata polovina od april i vo maj. Na 09.06.2004 godina povtorno bea vovedeni aukcii na blagajni~ki zapisi so neograni~en iznos na ponuda, { to rezultira{ e so povi sok ni vo na blagajni~ki zapisi, odnosno povlekuwawe na likvidnost vo tekot na juni. Pri toa, kamatnite stapki se zadr`aa nepromeneti, odnosno 5% za blagajni~ki zapisi so dostasuvawe od 7 dena i 8% za blagajni~ki zapisi so dostasuvawe od 28 dena.

**Kontinuirano
zgolemuvawe na prometot
na
institucionaliziraniot
pazar na pari vo vtori ot
kvartal**

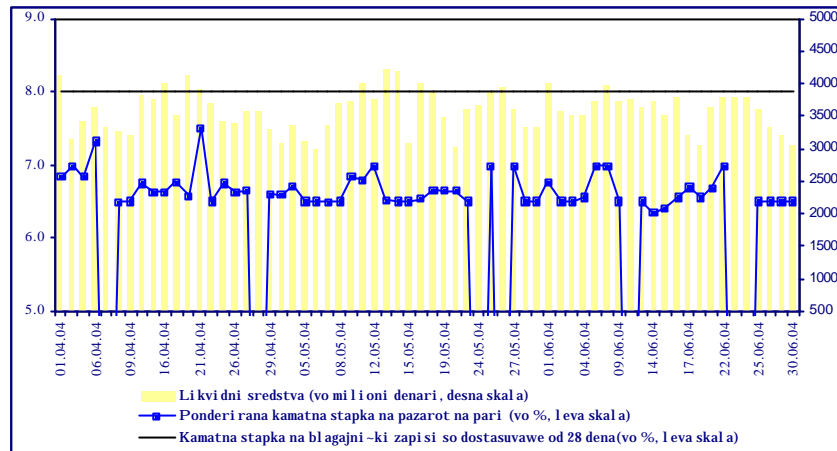
Kumulativni ot promet na insti tucional izirani ot pazar na pari vo vtori ot kvartal iznesuva{ e 3.271,2 miliona denari, { to pretstavuva kvartalen porast od 15,5%. Mese~nata dinamika poka`uva kontinuiran porast vo tekot na kvartalot, pri { to najvisok porast e registriran vo april. Pritoa, ponudata i pobaruva~kata bea relativno vramnote~eni, za razlika od prethodni ot kvartal koga pobaruva~kata vo prosek ja nadmi na ponudata za 1,4 pati. Visoki ot porast na pobaruva~kata vo april pridonese za porast na kamatnata stapka, dodeka vo narednite dva meseca prose~nata kamatna stapka ima{ e opa|a~ki trend, pri { to vo juni se svede na ni voto od mart 2004 godina (6,52%). Od aspekt na ro~nosta, na insti tucional izirani ot pazar na pari transakciite so ro~nost od eden den u~estvuvaat so 50,6% vo vkupni ot promet, dodeka u~estvoto na transakciite so ro~nost do ~etiri dena iznesuva 11%. Za razlika od institucionalizirani ot pazar, bilateralno me|ubankarsko trguvawe vo vtori ot kvartal zabele`a pad od 20,2% i iznesuva{ e 2.775,2 miliona denari.

¹⁵ U~estvoto na ostanati te subjekti vo vkupni te blagajni~ki zapisi vo peri odot pred ni vnoto iskl u~uvawe iznesuva{ e 21,8%.

Grafikon 17

Dive na kamatne stapki na pazarot na pari, aukciite na blagajni-ki zapisi i likvidne sredstva na bankite*

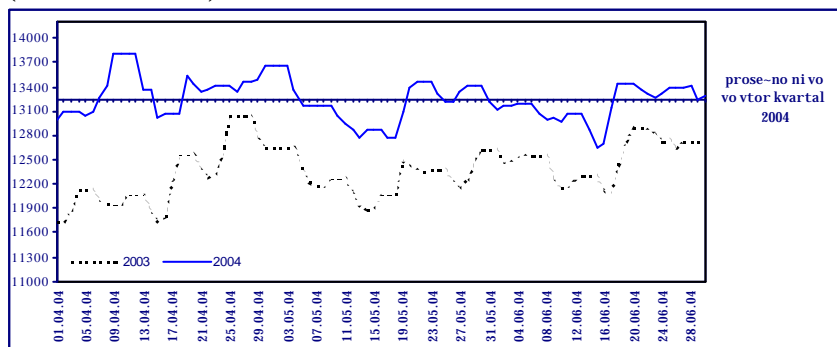
*Vo opredeleni denovi od kvartalot na pazarot na pari ne se registriрани transakcii i kamatna stapka iznesuva nula.

Dinamika na gotovite pari vo optek pod dominantno vlijanie na sezonski faktori

Gotovite pari vo optek na krajot od vtorigot kvartal bea povi soki vo odnos na prethodni ot kvartal za 2,9%. Pri toa, vo tekot na kvartalot visok porast na gotovite pari e registri ran vo april { to se dol `i na sezonski zgolemenata pobaruva-ka za gotovi pari pred Prvomajskite praznici. Na krajot na maj, gotovite pari o-ekuvano bea poniski (za 3,7%), dodeka vo juni ostvarija nezna-itelen porast od 1%. Od aspekt na prose-nata dnevna sostojba, gotovite pari vo optek bele`ea kontinuirano namal uvawe, i vo juni prose-nata dnevna sostojba iznesuva { e 13.172,3 milioni denari. Pri toa, dnevna dinamika na gotovite pari vo optek glavno be { e determinirana od voobiqeni sezonski faktori.

Grafikon 18

Dnevna dinamika na gotovite pari vo optek (vo milioni denari)

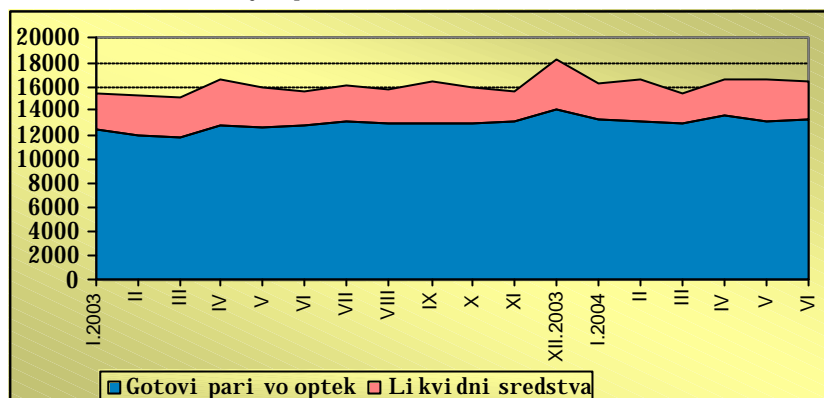

Kvartalen i godi { en porast na primarnite pari

Primarnite pari na 30.06.2004 godina iznesuvaa 16.330 milioni denari i na kvartal na osnova se povi soki za 5,8%. Porastot e determiniran od znaitelno povi sokata likvidnost na bankite i zgolemenata pobaruva-ka za gotovi pari. Na godi { na osnova, primarnite pari se povi soki za 4%.

Grafikon 19
Primarni pari
(vo milioni denari, kraj na period)

* Likvidna sredstva na banki te ja opfa}aat smetkata na banki te kaj NBRM i gotovinata vo blagajna na banki te.

2.2.

Monetarni agregati

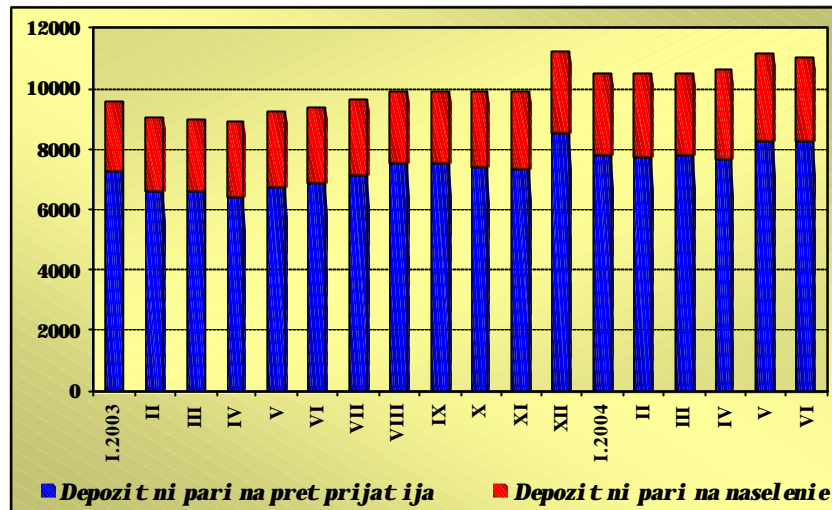
Vo вториот kvartal od 2004 godina, kvartalen porast be}e registriran kaj site monetarni agregati. Pritoa, porastot e rezultat na povi sokoto nivo na gotovite pari vo optek, na transakcioni te depoziti, kako i na zgolemeni ot depoziten potencijal na bankarski ot sistem.

Porast na gotovite pari vo optek i na depozitnite pari

Gotovite pari vo optek na krajot na втори ot kvartal vo odnos na krajot od prethodni ot kvartal bea povi soki za 2,9%. Anal izirano po meseci, zna}itel en porast e regi stri ran vo april, po } to slede}e intenziven pad vo maj i umeren porast vo juni. Vakvite dvi `ewa glavno se determinirani od sezonskite vlijani ja, odnosno od povi sokata pobaruva}ka za gotovi pari vo periodot pred Vel igdenski te i Prvomajski te praznici i soodvetnoto namal uvawe na gotovite pari vo optek vo naredni ot mesec. Kvartalen porast (od 3,8%) e registriran i kaj depozitnite pari, vo uslovi na pointenziven porast na depozitnite pari na pretpri jatijata (koi imaat dominantno u}estvo vo vkupnite depozitni pari od 64%). Sledstveno, pari }nata masa M1 na krajot od втори ot kvartal vo odnos na prethodni ot kvartal be}e povi soka za 3,3%. Godi }nata stapka na porast na gotovite pari vo optek i na depozitnite pari iznesuva}e 4,7% i 13%, soodvetno, }to rezultira}e so godi }en porast na monetarni ot agregat M1 od 8,6%.

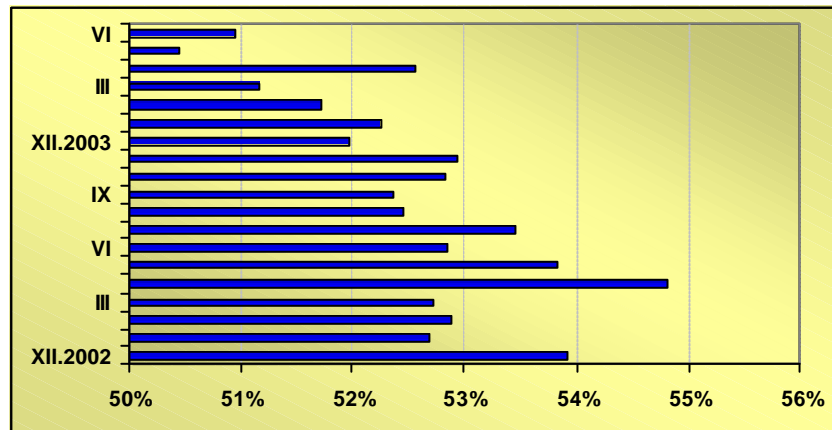

Grafikon 20

Depozitni pari na pretprijateljstva i naseleni eto
(vo milioni denari)

Prose~noto u~estvoto na gotovite pari vo optek vo monetarni ot agregat M1, vo vtori ot kvaral zabele`a mi ni mal en pad vo odnos na prethodni ot kvartal i iznesuva{ e 51,3%, dodeka vo odnos na vtori ot kvartal na 2003 godi na e poni sko za 2,5 procentni poeni. Soglasno vakvite dvi`ewa, prose~nata vrednost na monetarni ot multiplikator na pari~nata masa M1 vo vtori ot kvartal na 2004 godi na se zadr`a na nivoto od prethodni ot kvartal (1,58, dodeka vo isti ot kvartal od prethodnata godi na i znesuva{ e 1,46).

Grafikon 21

U~estvo na gotovite pari vo optek vo pari~nata masa M1
(vo %)

Povisoko ni vo na monetarni te agregati na kvartal na i na godi na osnova

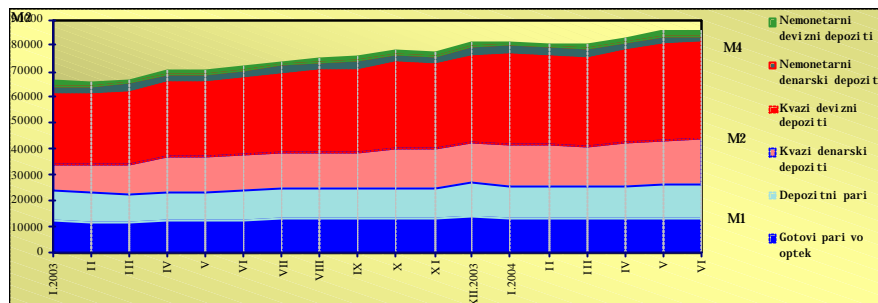
Porastot na pari~nata masa M1 i depozitni ot potencial na banki te rezul ti raa so zgolemuwawe na monetarni te agregati M2 i M4. Kvartal ni ot porast na pari~nata masa M2 i znesuva{ e 7,7%, pri regi stri ran porast na kratkoro~ni te depoziti od 9,9%. Porastot na monetarni ot agregat M4 be{ e poumeren (6,5%) poradi ponis koto ni vo dolgoro~ni te depoziti za 10,6%. Na godi na osnova, monetarni te agregati M2 i M4 se povisoki za 20,1% i 18,9%, soodvetno, pred se kako rezul tat na visokiot porast na kratkoro~ni te depoziti (za 26,6%). Vakvite dvi`ewa rezul ti raa so zajaknuwawe na procesot na monetarna multiplikacija. Taka, prose~nata vrednost na monetarni ot multiplikator na pari~nata masa M2 vo vtori ot kvartal iznesuva{ e 4,83, sporedeno so 4,71 vo

prethodniot kvartal i 4,11 vo vtoriot kvartal od 2003 godina. Monetarni ot multiplikator na pari~nata masa M4 dostigna 5,12, sporedeno so 5,02 vo prvi ot kvartal i 4,40 vo vtoriot kvartal od 2003 godina.

Grafikon 22

Monetarni agregati i njihove komponenti
(vo milioni denari)

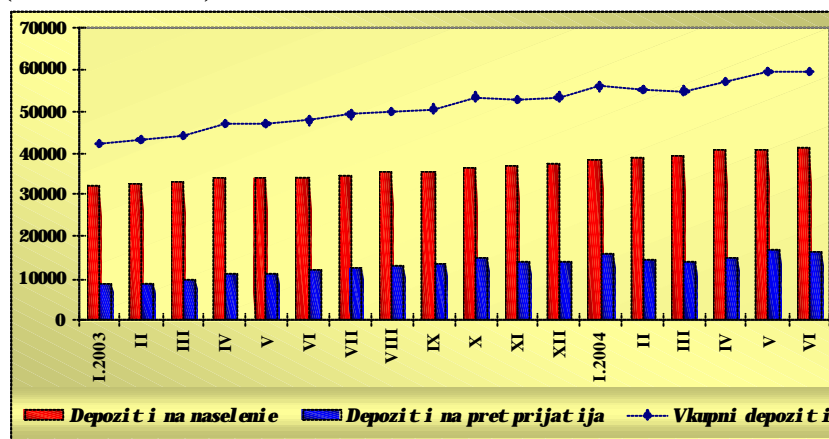

**Visok kvartalen porast na
vkupnite depoziti vo
bankarskiot sistem**

Vo uslovi na kontinuiran porast vo tekot na vtoriot kvartal, vkupni ot depoziten potencijal na bankarskiot sistem¹⁶ vo juni 2004 godina beše povisok na kvartal na osnova za 8%. Porastot e rezultat na povisokoto ni vo na kratkoro~nite denarski i devizni depoziti (za 18,3% i 6,2%, soodvetno), dodeka dolgoro~nite depoziti zabeše pad (14,2% kaj denarski te i 2,4% kaj devizni te depoziti). Vakvi te dve `ewa rezultiraa so nepovolni pomestuvawa vo ro~nata struktura na depozitite, odnosno zgolemuvawa na u~estvoto na kratkoro~nite depoziti na 92,4% (90,8% vo mart i 90,6% vo juni 2003 godina). Od valuten aspekt bea registrirani pozitivni dve `ewa, odnosno pointenziven porast na denarskite depoziti (12,2%), koi go zgolemija svoeto u~estvo vo vkupnite depoziti na 35,4%. Vo odnos na isti ot mesec od prethodnata godina, vkupni te depoziti na nedr`avni ot sektor se povisoki za 24,1%, { to se dol`i na visokiot porast na kratkoro~nite depoziti (za 26,6%).

Grafikon 23

Di namika na depozitite
(vo milioni denari)

**Depozitite na naseleni eto
povisoki za 5,7%...**

Depozitite na naseleni eto na krajot na juni vo odnos na prethodniot kvartal bea povisoki za 2.230 milioni denari, ili za 5,7%. Od aspekt na mese~nata dinamika, depozitite na naseleni eto ostvarija visok porast vo april (vo najgolema merka zaradi

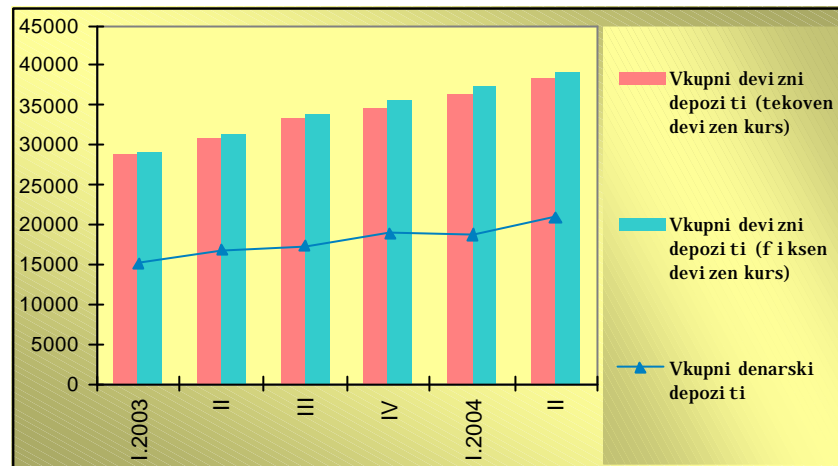
¹⁶Vkupni te depoziti na nedr`avni ot sektor opfaaat kratkoro~ni i dolgoro~ni (denarski i devizni) depoziti na ekonomskite subjekti (bez depozitni te pari).

isplata na pettata rata od obvrznicata za staroto devizno (tedewe) i vo juni. Strukturnata analiza uka`uva na porast kaj site kategorii na depoziti, so iskluk na dolgoro-nite denarski depoziti. Od aspekt na valutnata struktura, pointenziven porast e registriran kaj denarskite depoziti, ~ie u-estvo vo vkupnite depoziti na naselenieto dostigna 28,2%. Od aspekt na ro~nosta, porast e registriran kaj kratkoro-nite depoziti (so u-estvo vo vkupnite depoziti na naselenieto od 98,3%), dodeka dolgoro-nite depoziti zabele`aa pad od 13,4%. Me|ugodi{ nata stapka na porast na depoziti te na naselenieto iznesuva{ e 21%.

Grafikon 24

Kvartal na dinamika na denarskite i deviznite depoziti (vo milioni denari)

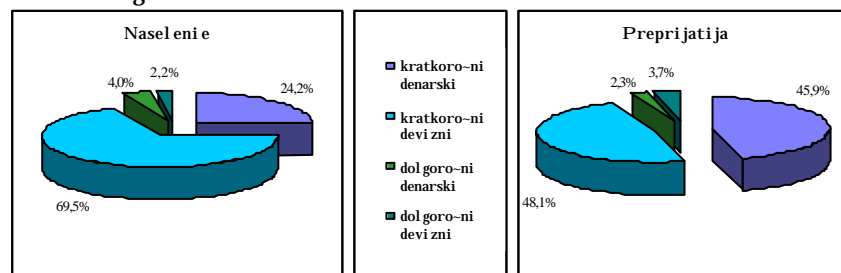

...pri poiziven porast na depozitite na pretpriyatijata

Depozitite na pretpriyatijata vo vtoriot kvartal vo odnos na prethodniot kvartal bea povi soki za 15,6%. Mese~nata analiza za depozitite na pretpriyatijata uka`uva na divergentni dvi`ewa vo odnos na depozitite na naselenieto vo maj i juni. Taka, poznatelniot porast na oro-nite denarski i devizni depoziti vo maj, vo juni e registrirano namaluvawe na depozitite na pretpriyatijata (determinirano od poniskoto nivo na oro-ni devizni depoziti). Kvartalniot porast se dol`i na zgolemenite kratkoro-ni depoziti (denarski i devizni, za 17,7% i 16,5%, soodvetno), koi voedno imaat i dominantno u-estvo (94,1%) vo vkupnite depoziti na pretpriyatijata. Od valutni aspekt, u-estvoto na denarskite depoziti iznesuva 48,2%, sporedeno so 47,7% vo mart. Godi{ nata stapka na porast na depozitite na pretpriyatijata iznesuva 37,3%, pri registriran porast kaj site kategorii na depoziti.

Grafikon 25

Struktura na depozitite 30.06.2004 godi na

Dodatok 2**Brzi na na pari te vo optek (velocity of money)**

Parite deluvaat vo ekonomijata preku dve osnovni kategorii: kvantumot na parite i brzinata na parite vo optek. Brzinata na parite vo optek e eden od najbitnite elementi na monetarnata analiza. Vo osnova, taa pretstavuva kvantitativen soodnos pome|u bruto doma{niot proizvod (to pretstavuva indikator za obemot na ekonomijata) i prose-niot iznos na pari~nata masa. Sepak, postojat dve varijanti na brzina na parite vo optek: transakci ona i dohodna. Spored prvata varijanta, brzina na parite vo optek pretstavuva soodnos pome|u vkupnite transakcii vo ekonomijata i prose~nata pari~na masa, dodeka vtorata varijanta ja definira brzinata na parite vo optek kako soodnos pome|u vkupniot dohod i prose~nata pari~na masa. Vo praktikatata utvrduvawe na obemot na vkupnite transakcii ne e vozmo`no, pa ottamu vo ramkite na analize sekoraga{ se koristi dohodnata varijanta, odnosno:

$$MV = YP \text{ odnosno } V = YP / M$$

Kade,

M - { i roka pari~na masa

V - brzina na parite vo optek (velocity of money)

YP - nominal en BDP

Brzina na parite vo optek pretstavuva obrt na parite vo ekonomijata, odnosno poka`uva kolku pati, vo prosek edna edinica pari~na masa se koristi za realizacija na dobrata i uslugite proizvedeni vo tekot na edna godina. Pri toa, brzina na parite vo optek mo`e da se razgleduva od dva aspekta: od aspekt na pobaruva~kata za pari i od aspekt na ponudata na pari (odnosno postojnoto nivo na pari~nata masa). Prvot slu~aj e isklui telno kompleksen, bi dej}i brzina na parite vo optek pretstavuva izraz na pobaruva~kata za pari, koja ne mo`e statisti~ki da se izrazi, tuku pretstavuva kategorija koja se ocenuva (estimira). Mnogu po~esto se koristi vtorot koncept, pri {to brzina na parite vo optek pretstavuva izraz na postojnata koli~ina na pari (koja lesno se dobi va kako statisti~ki podatok).

Vo osnova postojat nekolku faktori koi deluvaat vrz brzinata na parite vo optek: a) cikli~ni faktori, {to zna~i avtonomna promena na ekonomskata aktivnost i pari~nata masa, vo zavisnost od fazata na ekonomski ot ciklus; b) promeni vo monetarnata politika i v) institucionalni promeni, pred si vo domenot na finansiskite instrumenti i platni ot sistem (na primer, razvojot na sofistici rane te finansiski instrumenti ja namaluva potrebata od pogolema koli~ina na pari i predizvikuva porast na brzina na parite vo optek).

Za zemjite vo tranzicija, za po~etokot na tranzicioni ot proces be{e karakteristi~na isklui telno visoka i nestabilna brzina na parite vo optek. Pri toa, vakvata dinamika se objasnuva so visokite stapki na inflacija, kako i soniski ot stepen na doverba vo doma{nata valuta (vo uslovi na visoki stapki na inflacija, ekonomskite subjekti brzo se osloboduvaat od doma{nata valuta i vlo`uvaat vo nefinansiskimot ili vo stranska valuta), a vo neкои zemji i soniski ot kredibilitet na bankarski ot sistem. Site ovie faktori determiniraat kontinuirana demonetizacija i povi soka brzina na parite vo optek. Postepeni ot proces na stabilizacija na

ekonomijata, odnosno reduci raweto na visinata i varijabilnosta na inflacijata rezultiraa so postepeno namaluvawe i stabilizirawe na brzinata na parite vo optek.

Sepak, postoeveto na visoka brzina na parite vo optek, sama po sebe ne sekoga{ pretstavuva lo{ signal. I meno, pojavata na finansiski inovacii, odnosno novi finansiski instrumenti (koi voobi~aeno se javuvaat kako supstituti na oro~enite depoziti i pretstavuvaat na~in za ~uvawe na vrednosta, vlijaej{i vrz po{ i rokata pari~na masa) determiniraat namaluvawe na nivoto na pari~nata masa i predizvikuvaat zgolemuvawe na brzinata na parite vo optek. Od druga stana, reakcijata na korporativni ot sektor i na sektorot naselenie na pojavata na novi finansiski instrumenti e razli~na, a voedno razli~ene i karakterot na finansiskite instrumenti (neki od niv se vku~eni vo definicite na pari~nata masa, a neкои ne), so {to efektot od finansiskoto prodlabo~uvawe vrz brzinata na parite vo optek na razli~nite monetarni agregati e nezvesen.

Vo Republika Makedonija, glavni ot instrument za vlo`uvawe na vi{okot na sredstva nad transakcionite potrebi se depozitite vo bankarski ot sistem. Ottuka, evolucijata na brzinata na parite vo optek ne mo`e da se razgl eduva od aspekt na efektite od razvojot na finansiskite instrumenti, tuku pred sî mo`at da se sogledaat **efektite od procesot na dezinflacija i procesot na remonetizacija na ekonomijata.**

Kako i pove}eto zemji vo tranzicija, na po~etokot na tranzicioni ot proces Republika Makedonija se soo-i so hiperinflacija. Vo uslovi na nestabilna ekonomija, brzinata na parite vo optek (pari~na masa M2-denarski del i M4) vo periodot 1993-94 godi na vo prosek iznesuva{e 11,7% i 8,2%, soodvetno. Sepak, i pokraj zna~itelnoto reduci rawe na inflacijata na krajot od 1995 godi na, do 1999 godi na pozna~itelni promeni kaj brzinata na parite vo optek ne se registri rani. Vakvite dvi`ewa, vo osnova mo`at da se objasnat so niski ot stepen na monetizacija na ekonomijata, vo gol em merka determiniran od niski ot kreditil itet na bankarski ot sistem. I meno, nasledenite problemi so zamrznatite devizni depoziti, kako i kolapsot na nekolku {tedilnici poradi t.n. piramidalno {tedewe rezultirae so nizok stepen na doverba vo bankarski ot sistem. Taka, golen del od za{tedite na naselenieto ostanaa nadvor od bankarskite kanali (i pokraj viski ot oportuniteten tro{ok). Sepak, reformi raweto na bankarski ot sistem, zajaknuvaweto na kreditil itetot na NBRM vo domenot na regulacijata i supervizijata, kako i osnovaweto na Fondot za osiguruvawe na depoziti pridonesoa za raste~ki trend na depozitni ot potencijal i so toa povi soka stapka na monetizacija.

Tabela 1
Stepen na monetizacija na makedonskata ekonomija

	vo %		
	M1/BDP	M2/BDP	M4/BDP
1997	6,38	8,45	9,97
1998	6,98	11,05	13,05
1999	8,11	13,51	15,76
2000	8,15	15,14	17,53
2001	8,92	18,14	20,88
2002	10,51	24,96	27,51
2003	9,57	26,77	28,64

Voveduvaweto na evroto vo materijalen oblik na po-etokot od 2002 godina pretstavuva{e mo`nost za mobilizirawe na za{tedite od "pod pernica" i nivno naso-uvawe vo bankarskite kanali. Mo`nosta za besplatna konverzija na in-valutite vo evra, preku nivno deponirawe vo banki pred krajot na 2001 godina determinira{e iskluitelno visok porast na depozitniot potencijal na bankite vo posledniot kvartal od 2001 godina. Zajaknatata doverba vo bankarskiot sistem, kako i zgolemenoto znaewe na kamatniot prinos ovozmo`ija umereno povlekuvawe na del od ovie depoziti vo prvot kvartal od 2002 godina i dopolnitelno novo {tedewe vo naredniot period. Vakvite dvi`ewa, soodvetno se odrazija i vrz intenzivirawe na procesot na remonetizacija na ekonomijata i so toa vrz namaluvaweto na brzinata na parite vo optek.

Tabela 2
Brzina na parite vo optek vo Republika Makedonija

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
	vo %					
Real en porast na BDP	3,4	4,3	4,5	-4,5	0,9*	3,1 ²
Inflacija (prosek)	0,8	-1,1	5,8	5,5	1,8	1,2
Inflacija (kraj na period)	-1,0	2,3	6,1	3,7	1,1	2,6
M4 godi { en porast	45,8	29,6	19,3	65,0	-11,4	18,1
M2 denarski del godi { en porast	44,6	33,5	15,2	13,6	6,9	15,6
	vo milioni denari					
M4 prosek	25.454	32.933	41.441	48.818	67.128	72.596
M2 denarski del prosek	17.155	22.033	26.442	29.377	35.816	37.738
BDP nominal en	194.979	209.010	236.389	233.841	243.970	253.493
	Brzina na parite vo optek					
M4	7,7	6,3	5,7	4,8	3,6	3,5
M2 denarski del	11,4	9,5	8,9	8,0	6,8	6,7

I zvor: NBRM.

Taka, vo 2002 godina brzinata na parite vo optek (M2-denarski del i M4) se svede na 3,6 i 6,8, soodvetno, a vo 2003 godina ne bea registrirani pozna-itelni promeni. Od druga strana, sega{ noto nivo e zna-itelno povioko od preostanatite zemji vo tranzicija. Taka, vo grupata od 12 zemji vo tranzicija (vkluvaj}igi i zna-itelno ponaprednite zemji vo tranzicija), Makedonija se nao|a na poslednoto mesto (so najvisoko ni vo na brzina na parite vo optek). Vo uslovi na iskluitelno povolni inflacioni performansi i nepostoewe na diverzificirana ponuda na finansi instrumenti, vakvata sostojba ukauva na si{te nizok stepen na monetizacija na ekonomijata, {to voedno pretstavuva i indikator za finansi skatapl tkost na bankarskiot sistem).

Tabela 3

Brzi na na pari te vo optek na pari -nata masa M2 vo oddel ni zemji

	1998	1999	2000	2001	2002
^ e{ ka	1.4	1.4	1.3	1.4	1.4
Slova~ka	1.6	1.5	1.4	1.4	1.5
Albanija	1.8	1.7	1.7	1.6	1.6
Ungarija	2.2	2.1	2.2	2.1	2.2
Slovenija	2.6	2.6	2.7	2.4	2.2
Polska	2.5	2.3	2.4	2.3	2.4
Estonija	3.4	2.9	2.7	2.4	2.4
Bugarija	3.5	3.3	3.3	2.4	2.4
Letonija	3.9	3.9	3.4	3.1	2.8
Litvanija	5.2	4.7	4.3	3.7	3.4
Romanija	4.0	4.1	4.3	4.3	4.0
Makedonija*	9.1	7.4	6.6	5.5	4.0

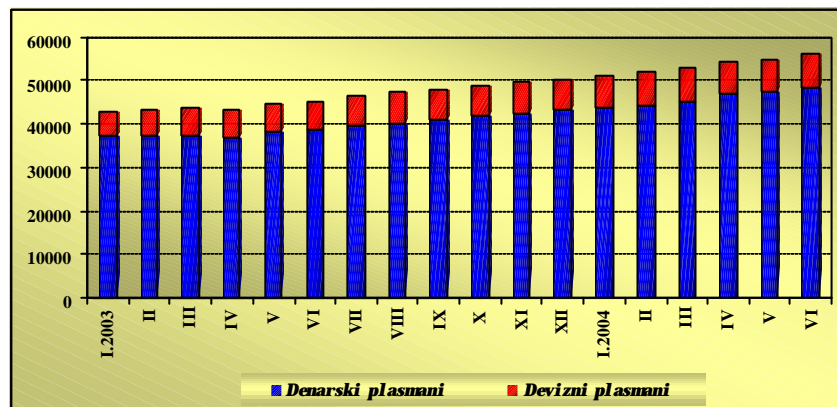
I zvor: NBRM i Transition Report 2003, EBRD.

2.3.

Plasmani i kamatni stapki na banki te**Prodol` i trendot na porast na plasmani te na banki te**

Trendot na porast na krediti raweto na privatni ot sektor zapo~nat na po~etokot na 2003 godina, prodol` i i vo tekot na vtori ot kvartal od 2004 godi na. Taka, vkupni te plasmani na banki te na 30.06.2004 godi na iznesuvaa 56.095 milioni denari, { to pretstavuva kvartal en porast od 3.091 milion denari, ili za 5,8%. Pritoa, denarski te plasmani, koi voedno imaat i dominantno u~estvo od 85,6%, ostvari ja poi ntenzi ven porast (6,4%), vo sporedba so devizni te plasmani koi se povisoki za 2,3%. Porastot kaj denarski te plasmani glavno e determi ni ran od povi sokoto ni vo na plasmani te odobreni na dolg rok (za 14%), pri porast na kratkoro~ni te plasmani od 2,7%. Na godi { na osnova, vkupni te plasmani na banki te se povi soki za 23,9%.

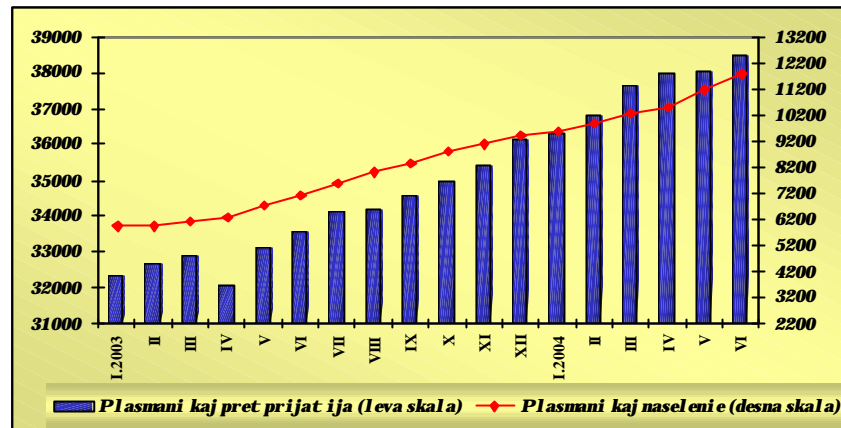
Graf ikon 26

Plasmani na banki te (val utna struktura)
(vo milioni denari)**Zgolemeni denarski te plasmani (pri poi ntenzi ven porast na plasmani te kaj naseleni et o)...**

Kvartal ni ot porast na denarski te plasmani (od 6,4%) gl avno e determi ni ran od povi sokoto ni vo na dol goro~ni plasmani (za 14%), pri porast na kratkoro~ni te plasmani od 2,7%. Anal izi rano spored ro~nosta, dol goro~ni te plasmani ostvari ja porast kaj si te kategori i (pri poi ntenzi vno krediti rawe na naseleni et o), so { to go zgolemi ja svoeto u~estvo na 40,9% (sporedeno so 37,6% vo mart). Kaj kratkoro~ni te plasmani, poi ntenzi ven porast isto taka e registri ran kaj plasmani te na naseleni et o. Sledstveno, ni vnoto u~estvo vo vkupni te denarski plasmani se zgolemi za 1,8 procentni poeni, dosti gnuvaj}i 27,2%. Godi { nata stapka na porast na denarski te plasmani i znesuva 24,4%.

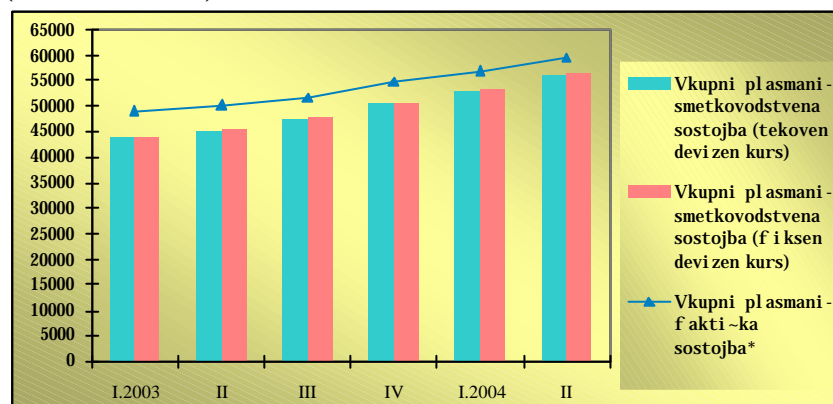
Grafikon 27
Plasmani na banki te (sektorska struktura)
(vo milioni denari)

...pri istovremen porast na plasmani te vo stranska valuta

Porastot kaj devizni te plasmani e celosno determiniran od povi sokiot iznos na krediti odobreni na dolg rok, vo uslovi na namaleni kratkoro~ni plasmani (kako rezultat na poniski ot iznos na dostasani nenaplateni pobaruva va). Pri toa, krediti raweto na pretpri jatijata ostvari poi ntenzi ven porast vo odnos na plasmani te kaj naseleni eto. So toa, nivnoto u-estvo vo vkupni te devizni krediti se zgol emi na 96%. Me|ugodi { nata anal i za poka`uva porast na devizni te plasmani od 20,7%.

Grafikon 28
Kvartal na di nami ka na vkupni te plasmani
(vo milioni denari)

* Fakti~kata sostojba na plasmani te se razli kuva od smetkovodstvenata sostojba za izvr{eni soodvetni korekcii za otpi{ani pobaruva va i prekn i`uvawa kaj banki te.

Pozitivni promeni vo kamat nata politika na banki te vo vt oriot kvartal

Akti vni te kamatni te stapki¹⁷ vo juni 2004 godi na se zadr`aa na istoto ni vo od mart (12,46%). Sepak, vo prosek vo vt oriot kvartal tie bea poniski vo odnos na prosekot od prethodni ot kvartal za re~isi 1 procenten poen. Pri toa, vo april be{e registrirano zna~itelno namaluvawe na aktivnata kamatna stapka (za 0,8 procentni poeni), dodeka vo maj¹⁸ istata se vrati na nivoto od mart. Prose~nata ponderirana pasivna kamatna stapka (na trimese~ni denarski depoziti) zabele`a minimalen porast vo tekot na kvartal ot i iznesuva{e 6,52%. Soglasno vakvite dvi`ewa, kamatnata margina se namali od 6 procentni poeni vo mart na 5,9 procentni poeni vo juni. Prose~nata ponderirana kamatna stapka na

¹⁷ Kamatna stapka na kratkoro~ni denarski krediti.

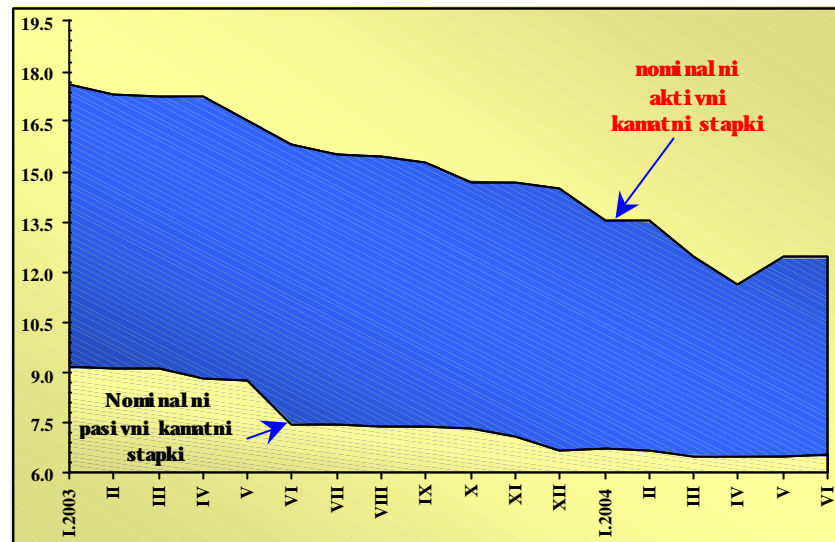
¹⁸ Izvr{eno revidi rawe na podatokot objaven vo Mese~nata inf ormacija 05/2004.

kratkoro-nite devizni krediti zabele`a kvartalen pad od 0,2 procentni poeni i vo juni iznesuva{ e 7,7%. Kamatnite stapki na trimese-nite devizni depoziti isto taka zabele`aa namaluvawe. Pri toa, kamatnata stapka na depozitite vo evra se dvi`e{ e vo interval od 1% do 2,7%, dodeka intervalot na kamatnata stapka na depozitite vo dolari iznesuva{ e 0,5% - 2,2%.

Grafikon 29

Ponderirani kamatni stapki i margini na bankite*

*Se odnesuvaat na denarski krediti i depoziti.

Dodatok 3

Pregled na berzanskata aktivnost vo vtoriot kvartal od 2004 godina

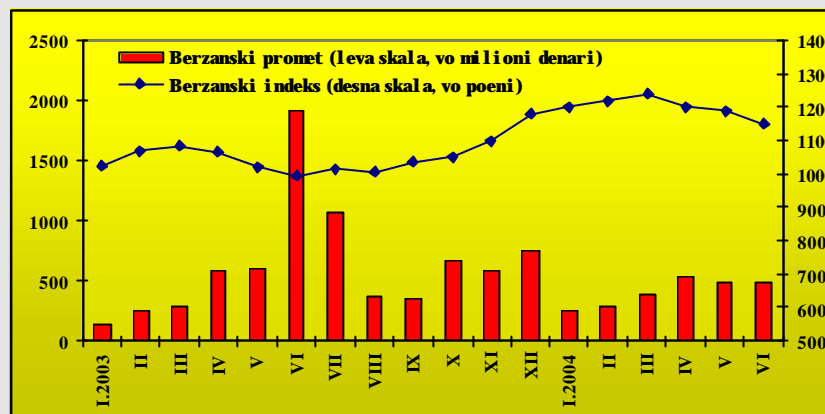
Vo tekot na vtoriot kvartal od 2004 godina, na Makedonskata berza na dolgoro-ni hartii od vrednost e ostvaren vkupen promet (bez blok transakcii i dr`aven segment) od 692,3 milioni denari, { to pretstavuva porast od 25,4% sporedeno so prviot kvartal od godinata. Imeno, prometot realiziran na oficijalniot pazaren segment (koj so~inuva 81,4% od vkupniot berzanski promet ostvaren so klasi~no trgovawe) iznesuva{ e 563,7 milioni denari i na kvartal na osnova zabele`a zголemuvawe od 10,2% (i pokraj kvartalniot pad od 40,5% na trgovaweto so akcii na kotirani dru{tva na Makedonskata berza). Na neoficijalniot* pazar, obemot na trgovawe e povi sok za 3,1 pati. Pri toa, trgovani se akcii vo vrednost od 115,7 milioni denari ili 16,7% od klasi~noto berzansko trgovawe.

Na neoficijalniot pazar, trgovaweto so konvertibilni sertifikati izdadeni od dr`avata za obes{tetuvawe na {teda~ite od propadnate {tedilnici zabele`a kvartalen porast od 4,4 pati, pri {to prometot na ovoj segment u~estvuva{ e so 1,9% vo vkupniot berzanski promet ostvaren so klasi~no trgovawe. Vo vtoriot kvartal od 2004 godina, trgovaweto so akcii, udeli i pobaruvaiva vo sopstvenost na dr`avata iznesuva{ e 8,2 milioni denari, i vo sporedba so prviot kvartal od godinata e ponisko za 87,8%. Blok transakciite** vo vkupniot promet realiziran na berzata u~estvuva so 53,4%, nasproti 42,8% vo prviot kvartal od 2004 godina, dostignuvaj{i vrednost od 802,2 miliona denari.

Vkupni ot berzanski promet (so blok transakcii i dr`aven segment) vo vtoriot kvartal od 2004 godina iznesuva {e 1.502,8 milioni denari (zgolemuvawe od 61,8% vo sporedba so prviot kvartal od godinata).

Berzanski promet i berzanski indeks (MBI)

Makedonski ot Berzanski I ndeks (MBI), kako neponderiran indeks vo koj se vkl u~eni pette najl i kv d ni obi ~ni akcii na dru { tva koi kotiraat na oficijalniot pazar i obvrznicata za staroto devizno { tedewe RM01, vo juni 2004 godina iznesuva {e 1.150,3 poeni, { to pretstavuva namaluvawe od 7,1% vo sporedba so nivoto od mart 2004 godi na.

* Od 19.04.2004 godina, se promeni na~inot na trguvawe so nekotiranite hartii od vrednost, so koj se trguva na neoficijalniot pazar na Makedonskata berza na dolgoro~ni hartii od vrednost. Vo soglasnost so noviot na~in na trguvawe, vo fazata na fiksnit, namesto eden krug na trguvawe so nekotiranite hartii od vrednost vo eden trgovski den, se воведени три kruga na trguvawe, odnosno so nekotiranite hartii od vrednost namesto edna~ dnevno se skluchuvaat berzanski transakcii tri pati vo denot. So ovie izmeni se подобruva transparentnosta pri trguvaweto so nekotiranite hartii od vrednost i se zgolemuva efikasnosta pri formiraweto na pazarnite ceni.

** Odborot na direktori na Makedonskata Berza AD Skopje na sednicata odrjana na 30.06.2004 godina, donese Odluka za izmena na Procedurite za blok transakcii. Imeno, dostaga za blok transakcija se smetawe ona berzavska transakcija vo koja se trguva so najmaliku 10% od vrednosta na pretprijatieto (osovna glavniina) ili e realiziran promet nad 5 milioni denari. Vo soglasnost so usvoenite izmeni i dopolnuvawa se menuva kriteriumot za skluchuvawe i prijavuvawe na blok transakcija, odnosno se namaluva monetarniot kriterium od 5 milioni na 1 milion denari i se napuшта relativniot kriterium (% od osnovnata glavniina), so istovremeno ograni~uvawe na maksimalniot broj na kupuvawci/prodavawci vo blok transakcijata (najmogu 10). Ponatamu, se povrzuva cenata na blok transakcijite so soodvetnata referentna pazarna cena na akciiite-predmet na blok transakcijata vo BEST sistemot (cenata ne smee da отстапува повеќе od +/-20%, odnosno 30% od ponderiranata prosечna cena na site berzanski transakcii so tие akcii vo poslednite 30 kalendariski dnovi kaј kotiranite, odnosno nekotiranite akcii), odnosno so nivnata nominalna vrednost (vo slu~aj da ne postoi trgovska istorija kaј определени akcii, cenata na blok transakcijata ne smee da bide poniska od 10% od nivnata nominalna vrednost).

I zvor: Makedonska berza na dolgoro~ni hartii od vrednost.

III. Nadvore{ no-trgovski i devizni dvi`ewa vo Republ i ka Makedonija

Osnovni i ndikator i za nadvore{ no-trgovski te i devizni te dvi`ewa

	msec	I znos (milioni USD)	Mese-ni promeni vo %	I-VI. 2004 (milioni USD)	Promeni vo %
					vo odnos na ist peri od od prethodnata godi na
Nadvore{ no-trgovska razmena	VI.2004	372,1	9,2	2.043,4	16,0
I zvoz	VI.2004	122,4	3,7	724,2	11,5
Uvoz	VI.2004	249,7	12,1	1.319,3	18,6
Sal do	VI.2004	-127,3	21,5	-595,1	28,5
					vo odnos na krajot od prethodnata godi na
Nadvore{ en dolg na RM	VI.2004	1.775,5	-0,4		0,3
Devizen kurs na devizen pazar (denari za edini ca stranska val uta)	30.06.2004				
MKD / USD		50,38	0,6		-6,2
MKD / EVRO		61,31	0,0		0,1

I zvor: Dr`aven zavod za stati sti ka na Republ i ka Makedonija i Narodna banka na Republ i ka Makedonija.

3.1.

Nadvore{ no-trgovska razmena¹⁹

Zgledena st okovna razmena so stranstvo vo vt oriot kvartal od 2004 godina...

Obemot na stokovnata razmena so stranstvo vo vt oriot kvartal od 2004 godina, vo odnos na isti ot peri od od 2003 godina e povi sok za 14,9% i iznesuva 1.076,2 milioni SAD dolari. Povi soki ot obem na razmena vo vt oriot kvartal, glavno se dol `i na intenzivni ot porast na uvozot na stoki od 22,3%, pri porast na izvozot na stoki od 2,7%.

Razmenata so stranstvo ostvari visok mese~en porast vo april i juni (18,2% i 23,7%, soodvetno), { to se dol `i na visoki ot porast na uvozot na stoki (25,2% i 37,1%, soodvetno), dodeka istovremeno izvozot na stoki zabele `a porast od 6,7% i 3,2%, soodvetno. Vo maj, i pokraj zabavenata dinamika (glavno poradi umereni ot pad na izvozot), tendencijata na zgolemuвање na razmenata i ponatamu be{ e zadr `ana (porast od 3,7%).

Od aspekt na komponenti te na razmenata, vo vt oriot kvartal od 2004 godina izvozot na stoki iznesuva{ e 365,5 milioni SAD dolari, { to vo odnos na vt oriot kvartal od 2003 godina pretstavuva porast od 2,7%. Zna~itelno pointenzivna promena be{ e registrirana kaj uvozot na stoki. Taka, uvozot na stoki vo vt oriot kvartal od 2004 godina iznesuva{ e 710,7 milioni SAD dolari, { to vo odnos na isti ot peri od od prethodnata godina pretstavuva porast od 22,3%. Pritoa, povi soki ot uvoz na stoki e determiniran od zgolemeni ot redoven uvoz na stoki (za 29,9%), dodeka uvozot na stoki za dorabotki ostvari pad od 5,1% ({ to se dol `i na namaleni ot uvoz na dorabotki od `elezo i ~elik i od olovo i cink poradi neraboteweto na dva kapaciteta od metalurgijata). Namaleni ot uvoz na ovie stoki za dorabotki ima{ e odraz vrz padot na izvozni te dorabotki od 4,1%. Od druga strana, redovni ot izvoz ostvari porast od 7,8%, determiniran od zgolemeni ot izvoz na hrana (pred sî zelen~uk, meso i ni vni prerabotki), kako i od porastot na redovni ot izvoz na proizvodi od `elezo i ~elik.

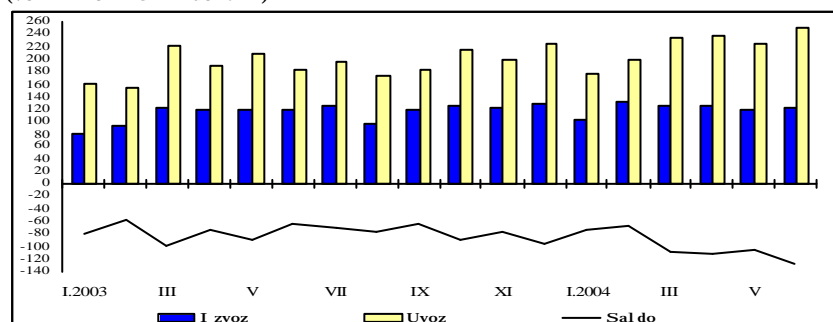
...pri povi sok porast na uvozot na stoki...

...i zgleden t rgovski deficit

Povi soki ot porast na uvozot na stoki rezultira{ e so prodlabo~uvawe na def i citot vo stokovnata razmena na Republi ka Makedoni ja vo vt oriot kvartal od 2004 godina, koj vo odnos na isti ot peri od od prethodnata godina se zgolemi za 53,3% i iznesuva{ e 345,1 milioni SAD dolari.

Graf i kon 30

I zvoz, uvoz i sal do na nadvore{ no-trgovska razmena
(vo milioni SAD dolari)

¹⁹ Prethodni podatoci na Dr `avni ot zavod za statistika na Republi ka Makedoni ja. I zvozot na stoki e pri ka `an na f.o.b. osnova, dodeka uvozot na stoki e pri ka `an na c.i.f. osnova.

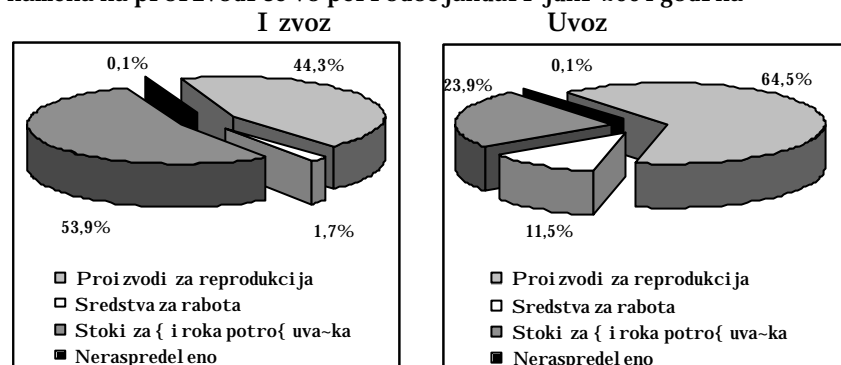

Povisok izvoz i uvoz na stoki za { iroka potro{ uva-ka

Analizata od aspekt na ekonomskata namena na proizvodi te, poka` uva zgol emuvawe na u-estvoto na izvozot na stoki te za { iroka potro{ uva-ka vo prvi te { est meseci od 2004 godi na za 5,7 procentni poeni (sporedba so periodot januari -juni 2003 godina) i iznesuva 53,9% ({ to uka` uva na zgolemen stepen na finalizacija na doma{ noto proizvodstvo). Na stranata na uvozot e registrirano umereno zgol emuvawe na u-estvoto na stoki te za { iroka potro{ uva-ka (za 2 procentni poeni) koe iznesuva 23,9%. Uvozot na proizvodi za reprodukcija i ma domi nantno u-estvo od 64,5% (gl avno uvoz na naf ta i masla), dodeka sredstvata za rabota u-estvuvaat so 11,5%.

Graf ikon 31

Stokovna razmena na Republi ka Makedonija spored ekonomska namena na proizvodi te vo peri odot januari -juni 2004 godi na

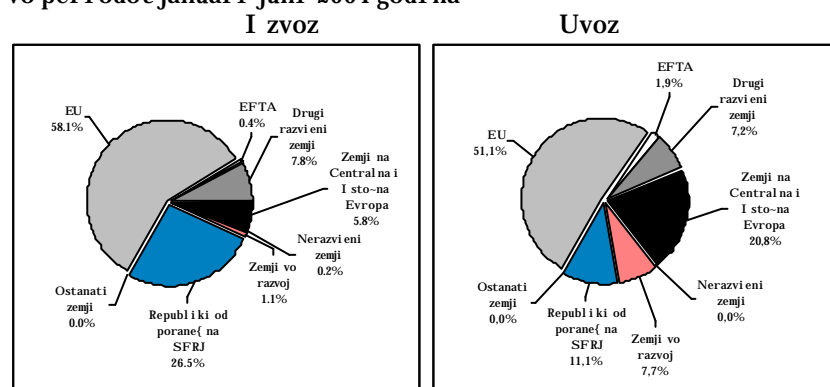

Evropskata unija ima najvisoko u-est vo vo vkupnat a st okovna razmena so stranst vo

Analizirano spored ekonomski grupacii na zemji, vo vkupnata razmena so stranstvo Evropskata unija i ponatamu i ma domi nantno u-estvo (53,6%). Vo peri odot januari -juni 2004 godi na vo odnos na isti ot peri od od 2003 godi na, Evropskata unija ja zajakna pozici jata na najzna -aen trgovski partner na Republi ka Makedonija, zgol emuvaj} i go u-estvoto vo vkupnata razmena za 4,6 procentni poeni, { to delumno e rezultat na pro{ iruvaweto na Unijata so novite zemji -lenki vo maj 2004 godi na²⁰. Ova grupacija na zemji, tradici onal no i ma najgol emo u-estvo vo vkupni ot izvoz i uvoz na Republi ka Makedonija (58,1% i 51,1%, soodvetno).

Graf ikon 32

Stokovna razmena na Republi ka Makedonija spored grupacii na zemji vo peri odot januari -juni 2004 godi na

Analizata na nadvoro{ no-trgovskata razmena na Republi ka Makedonija od aspekt na poodelni zemji uka` uva na postojana

²⁰ Spored podatoci te od Dr` avni ot zavod za statistika, Slovenija e iskl u-ena od grupacijata republi ki od porane{ na SFRJ vo peri odot januari -juni 2004 godi na i e pri kl u-ena kon EU.

struktura na u-esni ci te vo razmenata. I meno, i vo peri odot januari - juni 2004 godina vo vkupnata razmena i ponatamu dominiraat Germanija, Grcija i Srbija i Crna Gora (u-estvo od 39,7%). Pri toa, ovie zemji ostvaruvaat najgolemo u-estvo i na izvoznata i na uvoznata strana (54% i 31,8%, soodvetno). Od ostanatite zemji, pozna-ajno u-estvo na stranata na izvozot imaat I talija, Hrvatska i Francija (vo koi glavno se izvezuva `elezo i `elik, a vo I talija pokraj toa i obuvki), a na stranata na uvozot Rusija i Bugarija (glavno poradi uvozot na naf ta i elektri ~na energija), kako i Slovenija zaradi i ntenzi vi rani ot uvoz vo meseci te pred nejzi ni ot vl ez vo EU na 1 maj 2004 godi na²¹⁾.

Poni ska st apka na pokrienost na uvozot so izvoz

Vo vtiori ot kvartal od 2004 godi na, relativno povi soki ot rast na uvozot vo odnos na izvozot na stoki rezul ti ra{ e so poni ska stapka na pokrienost na uvozot so izvoz. Taka, stapkata na pokrienost iznesuva{ e 51,4% i vo odnos na isti ot period od prethodnata godi na e poni ska za 9,8 procentni poeni. Pri toa, vo ramki te na desette najzna-ajni trgovski partneri, pozi tivno saldo vo razmenata e ostvareno edi nstveno so tri zemji : Hrvatska (36,5%), Srbija i Crna Gora (25,5%) i Francija (2,8%). Najni zok stepen na pokrienost na uvozot so izvoz e realiziran so Rusija, zaradi vi soki ot uvoz na naf ta od ova a zemja.

Dodatok 4

Herfindahl-Hirschman-ov i ndeks na koncentracija na uvozot i izvozot

Herfindahl-Hirschman-ovi ot i ndeks, kako merka za stepenot na koncentracija na uvozot, odnosno izvozot pretstavuva normal i ziran i ndeks ~i i vrednosti se dvi `at pome|u 0 (mi ni mal na koncentracija) i 1 (maksimal na koncentracija), a se presmetuva po slednava formula:

$$H_j = \frac{\sqrt{\sum \left(\frac{x_i}{X}\right)^2 - \sqrt{1/n}}}{1 - \sqrt{1/n}}$$

H_j - Herfindahl-Hirschman-ov i ndeks na zemjata j ;

x_i - vrednosta na izvozot, odnosno uvozot na proizvodi te i

X - vkupen i zvoz, odnosno uvoz na zemjata j

n - broj na proizvodi izvezeni (uvezeni) od strana na zemjata klasif icirani spored **SMTK**, Revizija 2 (Sistemot na me|unarodna trgovska klasifikacija na proizvodite). Maksimalni ot broj na proizvodi soglasno SMTK iznesuva 239, me|utoa za presmetka na ovoj i ndeks za konkretna zemja n gi vkl u-uva samo oni e proizvodi ~i e u-estvo vo vkupni ot izvoz ili uvoz e pogolemo od 0,3% (zatoa i se narekuva modi f iciran Herfindahl-Hirschman-ov i ndeks).

Koncentracijata na stokovni ot izvoz na Republika Makedonija merena spored *Herfindahl-Hirschman-ovi ot i ndeks na koncent racija na izvozot*, vo gol ema merka potsetuva na zemji te vo razvoj i e dal eku od koncentracijata na izvozot karakteristi ~na za

²¹⁾Spored analizata na Narodna banka na Republika Makedonija (Mese-na inf ormacija 04/2004 godi na), otstapuvaweto na vkupni ot uvoz od Slovenija vo periodot februari-april 2004 godi na od prose-ni ot uvoz vo isti ot peri od od 1996-2003 godina iznesuva 18,2 milioni SAD dolari. Podatoci te za maj i juni poka `uvaat stabilizirawe na uvozot od ova a zemja, so {to se potvrduva ednokratni ot efekt od vlezot na Slovenija vo EU vrz porastot na makedonski ot uvoz (osobeno vo april 2004 godi na).

napredni te tranzici oni ekonomii ili za razvieni te zemji. Od druga strana, vrednosta na indeksot uka`uva na sli~na koncentracija na uvozot kako i vo napredni te tranzici oni ekonomii.

Taka, $H_j=0,525$, $n=34$ za izvozot* na Republika Makedonija vo 2003 godina, dodeka za uvozot** $H_j=0,028$, $n=51$.

Visokata vrednost na koeficientot na koncentracija na izvozot uka`uva na nepostoewe na diverzificirana ponuda na izvozni ot sektor, odnosno postojat samo nekolku grupi na proizvodi vo doma{ni ot izvoz koi imaat pozna~ajno u~estvo (nad 4% vo vkupni ot izvoz). Vo osnova toa se oblekata i`elezoto i`elikot (so u~estva od 30% i 18,4%, soodvetno vo strukturata na izvozot vo 2003 godina), no imaj}i predvid deka golem del od izvozot na ovie proizvodi pretstavuva samo dorabotka za stranstvo, toga{ pri marni te proizvodi se oni e so dominantno u~estvo vo strukturata na izvozot. Taka, izvozot na naf ta i proizvodi od naf ta u~estvuva so 5,2% vo makedonski ot izvoz vo 2003 godina, tutunot i negovite prerabotki so 6%, ovo{ jeto i zel en~ukot so 3,1% i t.n.

Od druga strana, niski ot koeficient na koncentracija na uvozot uka`uva na pojava na disperzija na uvozot, { to e i o~ekuvana tendencija imaj}i ja vo predvid natamo{ nata trgovska liberalizacija. Pritoa, nisko nivo na koncentracija na uvozot e karakteristi~no i za razvieni te zemji. Voedno, poniskoto nivo na koncentracija na uvozot od izvozot e karakteristi~no re~isi za si te zemji i e rezultat na tendencijata na zemjite svojot izvoz da go fokusi raat na sektori te vo koi imaat komparativni prednosti.

* Modificirani ot Herfindahl-Hirschman-ov indeks na koncentracija na izvozot za odredeni zemji vo 2001 godina iznesuval: za SAD 0,081; Velika Britanija 0,101; Japonija 0,135; Albanija 0,265; Romanija 0,119; Pol ska 0,081; Slovenija 0,103.

** Modificirani ot Herfindahl-Hirschman-ov indeks na koncentracija na uvozot za odredeni zemji vo 2001 godina iznesuval: za SAD 0,099; Velika Britanija 0,085; Japonija 0,102; Albanija 0,077; Romanija 0,066; Pol ska 0,066; Slovenija 0,061.

I zvor: UNCTAD Handbook of Statistics, 2003, Geneva, UN Conference on Trade and Development.

3.2.

Devizni dvi`ewa

Vo vt oriot kvartal od 2004 godina promet ot na devizni ot pazar zgplemen za 7,9% vo sporedba so prvi ot kvartal od gdi nat a ...

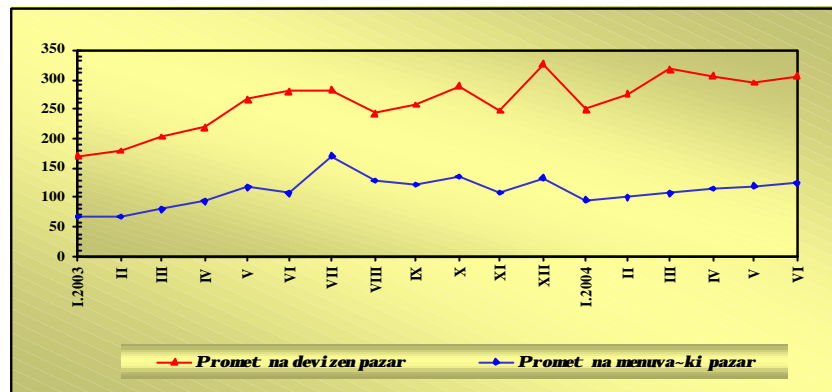
...pri nepromenet o nivo na devizni ot kurs na denarot vo odnos na evrot o...

Vkupnata vrednost na realizirani te transakcii na devizni ot pazar, vo tekot na vt oriot kvartal od 2004 godina dostigna 907,8 milioni SAD dolari. Vo sporedba so prvi ot kvartal, prometot na devizni ot pazar zabele`a porast od 66,4 milioni SAD dolari, ili za 7,9%. Prose~ni ot mese~en promet vo vt oriot kvartal iznesuva{e 302,6 milioni SAD dolari. Pritoa, prometot vo oddelnite meseci ne otstupuva{e zna~itelno od prose~nata vrednost, { to poso~uva na relativna stabilnost na obemot na transakcii na devizni ot pazar. Transakciite ostvareni me|u bankite i pretprijatijata so~inuvaat 84% od vkupni ot promet (80,9% vo prvi ot kvartal od 2003 godina). Pritoa, vo april be{e registri ran najvisok iznos na neto~proda`ba na devizi na pretprijatijata od strana na delovni te banki, { to del umno e odraz na povi sokata pobaruva~ka za devizni sredstva zaradi servi si rawe na obvrski te za uvoz na naf ta, kako i za isplata na divi dendi na stranski akcioneri. Voedno, povi sokata pobaruva~ka za devizi na devizni ot pazar go reflektira i intenzi vira ni ot uvoz od Slovenija pred nejzi ni ot vlez vo EU (i so toa povi soko cari nsko optovaruvawe na uvozot na stoki od ova a zemja, zaradi prestanokot na va`eweto na Dogovorot za slobodna trgovija so Slovenija po nejzi noto

polnopravno ~lenstvo vo EU). I vo vtiori ot kvartal od 2004 godi na pobaruva~kata za devizi na pretprijati jata ja nadmi na ponudata (za 34,5%), pri { to eden del od potrebite za devizni sredstva na banki te be{ e pokri en preku intervenci i te na NBRM na devizni ot pazar. Pri toa, nasproti povi sokata proda` ba na devizi od strana na NBRM vo april (dejstvo na f aktori so ednokraten ef ekt), vo maj i juni NBRM intervenira{ e so ponizok iznos na neto-proda` ba na devizi. Vakvoto deluvawe na NBRM na devizni ot pazar i postavenosta na i nstrumenti te za monetarno regul i rawe pri doneso a za odr` uvawe na stabi l nosta na devizni ot kurs na denarot. Taka, vo vtiori ot kvartal od 2004 godi na na devizni ot pazar vo prosek se razmenuvaa 61,28 denari za edno evro, { to e re~isi bez promena vo sporedba so prvi ot kvartal, koga vo prosek se razmenuvaa 61,29 denari za edno evro. Vo odnos na ameri kanski ot dolar, vo prosek denarot depresi ra{ e na kvartal na osnova za 2,4%. I meno, vo prosek vo prvi ot kvartal na devizni ot pazar se razmenuvaa 49,57 denari za eden ameri kanski dolar, nasproti 50,77 denari za eden dolar vo vtiori ot kvartal.

Graf i kon 33

Dvi`ewe na vkupni ot promet na devizni ot i menuva~ki ot pazar (vo mi l i oni SAD dolari)

Promet ot so devizni sredstva na menuva~ki ot pazar povi sok za 19,6% na kvartal na osnova

Prometot na menuva~ki ot pazar vo vtiori ot kvartal od 2004 godi na iznesuva{ e 362,4 mi l i oni SAD dolari i sporedeno so prvi ot kvartal be{ e povi sok za 19,6%, pri i stovremen porast na ponudata i na pobaruva~kata za devizni sredstva za 24,9% i 10,4%, soodvetno. Povi sokata ponuda od pobaruva~kata za devizni sredstva determi ni ra{ e neto-otkup na menuva~ki ot pazar vo iznos od 114,9 mi l i oni SAD dolari (realizirani ot neto-otkup vo prvi ot kvartal od godi nata iznesuva{ e 78,9 mi l i oni SAD dolari). Voedno, 66,4% od vkupnata pobaruva~ka za devizni sredstva na fizi~kite lica (rezi denti i nerezidenti) be{ e pokri ena preku privatni te menuva~nici, a ostatokot od 33,6% preku delovni te banki. Nabqduvano po meseci, pobaruva~kata za devizni sredstva se dvi`e{ e pomeju 40 mi l i oni SAD dolari vo april i 42,1 mi l i on SAD dolari vo maj, { to pretstavuva i ndikator za rel ati vnata stabi l nosta na mese~nata pobaruva~ka za devizni sredstva na menuva~ki ot pazar. Ponudata na devizni sredstva na menuva~ki ot pazar, najni sko ni vo vo ramki na kvartal ot zabele`a vo april (75,8 mi l i oni SAD dolari), a najvi soko vo juni (83,7 mi l i oni SAD dolari). Vo vtiori ot kvartal, prose~ni ot kurs na denarot vo odnos na evroto na menuva~ki ot pazar iznesuva{ e 61,52 denari za edno evro (nasproti 61,54 denari za evro vo prosek vo prvi ot kvartal), dodeka vo odnos na ameri kanski ot dolar²² denarot depresi ra{ e za 4,6% pri { to za eden ameri kanski

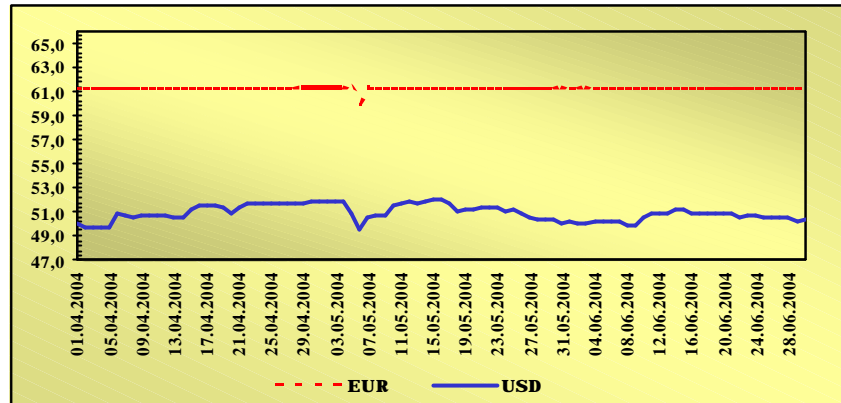
²² Kursot na ameri kanski ot dolar e prezemen od kursnata l i sta za menuva~ko rabotewe na NBRM.

dolar vo втори ot kvartal, vo prosek se razmenuvaa 50,61 denar (48,36 denari za eden ameri kanski dolar vo prosek vo prvi ot kvartal).

Grafikon 34

Dneven sreden devizen kurs na denarot vo odnos na ameri kanski ot dolar i evroto na devizni ot pazari (denari za edini ca stranska valuta)

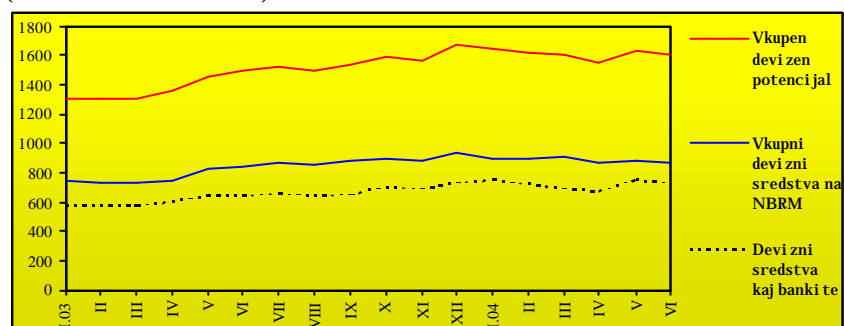

Namalen i brut o devizni te rezervi...

Vo uslovi na porast na vkupnite devizni sredstva na delovni te banki, namaluvaweto na vkupni ot devizen potencijal, na krajot na juni 2004 godina vo odnos na 31.03.2004 godina e determini ran od padot na vkupni te devizni sredstva na NBRM. Taka, vkupni ot devizen potencijal na Republ ika Makedonija na 30.06.2004 godi na iznesuva 1.603,1 mi li on SAD dolari i na kvartal na osnova e poni zok za 8,2 mi li ona SAD dolari. Pri toa, bruto devizni te rezervi iznesuvaa 859,9 milioni SAD dolari, i vo odnos na krajot od prethodni ot kvartal se poniski za 42 mi li ona SAD dolari. Namaluvaweto vo najgolema merka e determinirano od neto-proda` bata na devizni sredstva od strana na NBRM na delovni te banki na devizni ot pazari, kako i na pogolemi te povlekuwawa od prilivi na smetkata na dr` avata i na evidentirani te negativni kursni razli ki.

Grafikon 35

Devizen potencijal na Republ ika Makedoni ja (vo mi li oni SAD dolari)

..pri porast na devizni te sredstva kaj depozi tni te banki

Devizni te sredstva kaj depozi tni te banki na krajot na juni 2004 godina, sporedeno so 31.03.2004 godina se povisoki za 35,2 mi li ona SAD dolari, pri porast na devizni te depozi ti na ekonomski te subjekti kaj banki te za 49,2 mi li ona SAD dolari.

3.3.

Nadvore{ en dolg²³

Vo juni 2004 godina e registriran umeren kvartalen porast na nadvore{ niot dolg..

...pri { to vo tekot na vtoriot kvartal se povle-eni 33,9 milioni SAD dolari...

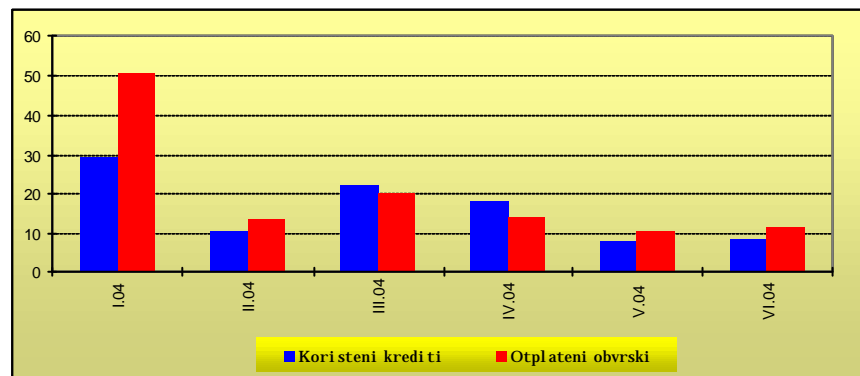
...dodeka vkupnite otplati iznesuvaat 35,7 milioni SAD dolari

Na krajot na juni 2004 godina, nadvore{ niot dolg na Republika Makedonija vrz osnova na dolgoro-ni krediti iznesuva{ e 1.775,5 milioni SAD dolari, { to vo odnos na 31.03.2004 godina pretstavuva zgol emuvawe od 1,4 milioni SAD dolari.

Vo tekot na vtoriot kvartal od 2004 godina, po ve}e odobreni dolgoro-ni krediti se povle-eni 33,9 milioni SAD dolari. Pri toa, 16,9 milioni SAD dolari poteknuvaat od of icijalni te krediti, a ostatokot se povlekuvawa od privatni te krediti. Analizirano po meseci, najgol em iznos na sredstva e povle-en vo april (17,7 milioni SAD dolari, vo najgol em del vrz osnova na krediti odobreni od Evropskata i investici ona banka, Evropskata banka za obnova i razvoj i od Svetskata banka). Vo maj, od vkupno povle-enite 7,9 milioni SAD dolari, 5 milioni SAD dolari poteknuvaat od privatni krediti, dodeka vo juni vkupnite povlekuvawa na sredstva dostignaa 8,3 milioni SAD dolari (4,7 milioni SAD dolari se sredstva povle-eni od privatni krediti, dodeka od povlekuvawata od of icijalni te krediti najgol em del otpaja na sredstvata od Evropskata banka za obnova i razvoj i od Svetskata banka).

Vo vtiriot kvartal od 2004 godina, vkupno otplatenite sredstva kon stranstvo po koristeni dolgoro-ni krediti iznesuvaat 35,7 milioni SAD dolari (otplatite vrz osnova na glavnina i znesuvaat 28,6 milioni SAD dolari, dodeka vrz osnova na kamata se otplateni 7,1 milioni SAD dolari).

Grafikon 36
Koristeni krediti i otplateni obvrski
(vo milioni SAD dolari)

Novosklufenite krediti so stranski te krediti vo tekot na vtiriot kvartal od 2004 godina iznesuvaat 31,5 milioni SAD dolari. Od aspekt na of icijalni te krediti, vo tekot na april e sklufen nov kredit so Svetskata banka vo iznos od 5 milioni SAD dolari, a voedno so privatni te krediti se sklufeni novi krediti vo iznos od 8,7 milioni SAD dolari. Od druga strana, vo maj i juni novi krediti se sklufeni edinstveno so privatni krediti (glavno stranski banki i stranski finanski institucii).

²³ Prethodni podatoci na NBRM. Podatocite se odnesuvaat na dolgot na Republika Makedonija kon stranstvo vrz osnova na koristeni dolgoro-ni krediti.

Statistički prilog

I. Ekonomski dvi`ewa vo Republika Makedonija

1.1. Ceni

Tabela 1

Trošoci na `ivotot i ceni na malo

	<u>VI.2004</u> V.2004	<u>VI.2004</u> VI.2003 vo %	<u>I-VI.2004</u> I-VI.2003
Trošoci na `ivotot	-0,3	-0,2	0,5
I shrana	-1,3	-3,6	-1,7
Tutuni i pijalaci	0,7	1,0	1,6
Obleka i obuvki	1,5	2,9	1,9
Domuvawe	0,0	3,7	3,9
Stan (stanari na, voda, uslugi)	0,0	-1,3	0,5
Ogrev i osvetljenje	0,1	5,8	5,3
Higiena i zdravje	-0,2	-0,8	3,1
Kultura i razonoda	0,6	1,6	2,0
Soobra`ajni sredstva i uslugi	1,0	5,8	1,9
<i>Stoki</i>	<i>-0,3</i>	<i>-0,6</i>	<i>0,0</i>
<i>Uslugi</i>	<i>-0,2</i>	<i>2,3</i>	<i>3,5</i>
Ceni na malo	0,3	1,5	1,0
Zemjodelski proizvodi	-4,5	-5,1	0,2
Neprehranbeni i industrijski proizvodi	1,2	5,3	1,8
Industrijsko - prehranbeni proizvodi	0,2	-4,1	-3,3
Pijalaci	2,9	-1,8	-1,9
<i>Stoki</i>	<i>0,5</i>	<i>1,7</i>	<i>0,2</i>
<i>Uslugi</i>	<i>-0,1</i>	<i>1,0</i>	<i>2,7</i>

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija

Tabela 2
Ceni na proizvodi tel i te na i ndustri ski proi zvodi

	<u>VI.2004</u> V.2004	<u>VI.2004</u> VI.2003 vo %	<u>I-VI.2004</u> I-VI.2003
Ceni na proizvodi tel i na i ndustri ski proi zvodi	0,6	2,3	-0,5
Energija	1,6	7,7	-3,0
I ntermedi jarni proi zvodi , osven energija	0,1	5,4	3,8
Kapi tal ni proi zvodi	0,0	0,2	-0,9
Trajni proi zvodi za { i roka potro{ uva~ka	0,0	0,0	0,0
Netrajni proi zvodi za { i roka potro{ uva~ka	0,4	-4,4	-3,6
<i>Vadewe na rudi i kamen</i>	<i>0,0</i>	<i>0,6</i>	<i>0,6</i>
<i>Prerabot uva~ka i ndust rija</i>	<i>0,7</i>	<i>2,8</i>	<i>-0,6</i>
Proi zvodstvo na prehranbeni proi zvodi i pijal aci	0,6	-5,1	-4,2
Proi zvodstvo na tutunski proi zvodi	-0,1	0,0	-0,1
Proi zvodstvo na tekstil ni tkaeni ni	0,0	-1,5	-0,7
Proi zvodstvo na predmeti za obl eka; dorabotka i boewe na krzno	0,0	0,0	0,0
Proi zvodstvo na koks, deri vati na naf ta i nuklearno gori vo	4,3	23,2	-8,0
Proi zvodstvo na hemi kal i i i hemi ski proi zvodi	0,0	0,0	0,0
Proi zvodstvo na proi zvodi od drugi nemetal ni mi neral i	-0,1	-0,4	-0,3
Proi zvodstvo na osnovni metal i	0,0	1,3	1,9
Proi zvodstvo na elektri ~ni ma{ i ni i aparati	0,0	23,6	15,6
<i>Snabduvawe so el ekt ri ~na energija, gas i voda</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>

I zvor: Dr` aven zavod za stati sti ka na Republ i ka Makedoni ja

Tabela 3
Potro{ uva~ka ko{ ni ~ka za i hrana i pijal aci *

	I znosi			Mese-na promena			Godi { na promena		
	IV.2004	V.2004	VI.2004	IV.2004 III.2004	V.2004 IV.2004 vo %	VI.2004 V.2004	IV.2004 IV.2003	V.2004 V.2003 vo %	VI.2004 VI.2003
Vkupno	10.078	10.164	9.987	-1,5	0,9	-1,7	-2,6	-2,5	-3,2
@ito i proi zvodi od `ito	1.901	1.890	1.886	-3,6	-0,6	-0,2	-6,1	-6,6	-6,3
Sve` i preraboten zelen-uk	1.452	1.568	1.350	-2,6	8,0	-13,9	-2,5	0,4	-9,0
Sve` o i preraboteno ovo{ je	712	719	742	-0,4	1,0	3,2	-1,7	-5,4	-5,8
Sve` o i preraboteno meso	2.282	2.273	2.288	-1,4	-0,4	0,7	-2,0	-2,0	-0,6
Masnoti i	391	391	389	-1,0	0,0	-0,5	-4,4	-3,9	-4,7
Mleko i mle~ni proi zvodi	1.652	1.643	1.637	0,0	-0,5	-0,4	0,2	-0,2	1,4
Ostanati prehranbeni proi zvodi	1.688	1.680	1.695	-0,4	-0,5	0,9	-1,9	-1,6	-1,0

*Site proi zvodi od kategorijata i shrana i pijal aci koi ja so~i nuvaat ko{ ni cata, se odredeni kako prose~ni mese~ni potrebi na edno ~eti ri ~leno nezemjodelsko doma}instvo i toj spi sok na proi zvodi e konstanten (isti proi zvodi - isti kol i ~estva) vo tekot na edna godi na.

I zvor: Dr` aven zavod za stati sti ka na Republ i ka Makedoni ja

1.2. Ekonomska aktivnost

Tabela 4

Industrijsko proizvodstvo vo Republika Makedonija

	struktura vo %	VI.2004	VI.2004	I-VI.2004
		V.2004	VI.2003	I-VI.2003
		vo %		
Vkupno	100,0	24,2	-6,7	-21,6
Energija		46,8	32,7	-3,2
I ntermedijarni proizvodi, osven energija		17,5	-47,5	-48,9
Kapitalni proizvodi		1,2	-24,0	-46,9
Trajni proizvodi za { i roka potro{ uva~ka		-11,6	-51,4	-47,1
Netrajni proizvodi za { i roka potro{ uva~ka		28,5	77,2	28,1
Vadewe na rudi i kamen	3,2	-5,4	-30,7	-47,9
Prerabot uva~ka industrija	89,9	27,3	-5,8	-22,1
Proizvodstvo na prehranbeni proizvodi i pijalaci	24,9	13,9	39,1	12,5
Proizvodstvo na tutunski proizvodi	5,0	5,7	-27,6	-17,8
Proizvodstvo na tekstilni tkaenici	4,3	6,0	-4,3	-20,2
Proizvodstvo na predmeti za obl eka; dorabotka i boewe na krzno	4,5	67,5	3,3 pati	61,9
Proizvodstvo na koks, derivati na naf ta i nuklearno gorivo	7,0	*	2,3 pati	-13,0
Proizvodstvo na hemikalii i hemijski proizvodi	7,2	38,7	-0,3	-26,3
Proizvodstvo na proizvodi od drugi nemetalni minerali	4,6	-12,3	-35,5	-20,1
Proizvodstvo na osnovni metal i	16,4	47,5	-64,9	-68,5
Proizvodstvo na elektri ~ni ma{ i ni i aparati	4,0	-2,5	-5,7	-51,6
Snabduwawe so elekt ri ~na energija, gas i voda	6,9	-5,4	-6,1	-5,1

Tabela 5

Promet vo trgovija

	iznosi				mese-na promena			godic na promena			prose-na promena
	III.2004	IV.2004	V.2004*	I-V.2004	III.2004	IV.2004	V.2004	III.2004	IV.2004	V.2004	I-V.2004
	mili oni denari				II.2004	III.2004	IV.2004	III.2003	IV.2003	V.2003	I-V.2003
				vo%			vo%			vo%	
Promet vo trgovija - vkupno	12.503	12.618	12.612	58.441	19,0	0,9	0,0	6,0	8,9	17,7	8,0
Trgovija na malo	4.647	4.707	4.938	22.474	13,5	1,3	4,9	5,1	2,3	7,7	5,2
Trgovija na gol emo	7.856	7.911	7.674	35.967	22,5	0,7	-3,0	6,6	13,3	25,1	9,8

* Posleden raspol o` liv podatok

Tabela 6

Vrednost na dogovoreni i izvr{ eni grade` ni raboti

	I znosi				mese~na promena			godi { na promena			prose~na ponena
	III.2004	IV.2004	V.2004*	I-V.2004	III.2004	IV.2004	V.2004	III.2004	IV.2004	V.2004	I-V.2004
	iznos vo milioni denari				vo%			vo%			vo%
Vrednost na dogovoreni grade` ni raboti	1.465	450	596	7.228	5 pati	-69,3	32,4	4,4 pati	91,9	65,3	9,0
Vrednost na izvr{ eni grade` ni raboti	619	735	817	2.939	26,9	18,7	11,2	6,3	58,5	7,8	16,0

* Posleden raspolo` liv podatok

1.3. Ostanati makroekonomski dvi` ewa

Tabela 7

Vraboteni po sektori i dejnosti

	III.2004	IV.2004	V.2004	I-V.2004	
	broj na vraboteni			prose~en broj na vraboteni	struktura vo %
Vkupno	263.031	262.260	261.329	262.726	100,0
Zemjodelst vo	10.905	10.803	10.704	10.889	4,1
Zemjodelstvo, lov i { umarstvo	10.687	10.590	10.495	10.673	4,1
Ribarstvo	218	213	209	216	0,1
I ndust rija	124.667	124.182	123.556	124.453	47,4
Vadewe na rudi i kamen	2.601	2.557	2.519	2.587	1,0
Prerabotuva~ka industrija	86.288	86.115	85.598	86.160	32,8
Snabduvawe so el ektri ~na energija, gas i voda	14.675	14.660	14.631	14.666	5,6
Grade` ni { tvo	21.103	20.850	20.808	21.040	8,0
Uslugi	127.459	127.275	127.069	127.384	48,5
Trgovija na gol emo i malo, popravka na motorni vozi la, motoci kli i predmeti za li ~na upotreba i za doma}instva	12.314	12.301	12.264	12.314	4,7
Hoteli i restorani	4.270	4.253	4.198	4.253	1,6
Soobra}aj, skladi rawe i vrski	17.497	17.444	17.427	17.480	6,7
Fiansi sko posreduvawe	5.656	5.661	5.690	5.668	2,2
Aktivnosti vo vrska so nedvi` en i mot, i najmuwawe i delovni aktivnosti	6.391	6.384	6.372	6.393	2,4
Javna uprava i odbrana, zadol` i telna soci jal na za{ tita	14.889	14.830	14.800	14.873	5,7
Obrazovane	29.335	29.482	29.511	29.308	11,2
Zdravstvo i soci jalna rabota	28.357	28.187	28.074	28.332	10,8
Drugi komunalni uslugi, op{ tita i li ~ni slu` ni aktivnosti	8.750	8.733	8.733	8.763	3,3

* Posleden raspolo` liv podatok

Tabela 8
Prose~na neto plata

	V.2004*	<u>V.2004</u> IV.2004	<u>V.2004</u> V.2003	<u>I-V.2004</u> I-V.2003
	vo denari		vo %	
Nominalna prose~na neto plata po rabotnik	12.551	3,6	6,4	4,3
Tro{oci na `ivotot		0,5	-0,6	0,7
Realna prose~na neto plata po rabotnik		3,1	7,0	3,6
Nominalna prose~na neto plata po sektori:				
Zemjodelstvo	9.605	13,2	13,1	10,5
Industrija	12.445	2,2	5,5	4,1
Uslugi	14.102	2,3	3,7	3,2

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

* Posleden raspolo`liv podatok

Tabela 9
Centralen buxet na Republika Makedonija

vo milioni denari	2003		2004			2004	2004/2003	2004/2003
	Kv.2	Kv.1+Kv.2	Kv.1	Kv.2	Kv.1+Kv.2	Kv.2/Kv.1	Kv.2/Kv.2	Kv.1+Kv.2
	iznosi		iznosi			promeni vo %		
Vkupni buxetski prihodi	13.690	26.478	14.102	13.889	27.991	-1,5	1,5	5,7
<i>Dano~ni prihodi:</i>	<i>12.363</i>	<i>24.241</i>	<i>12.556</i>	<i>12.980</i>	<i>25.536</i>	<i>3,4</i>	<i>5,0</i>	<i>5,3</i>
- personalen danok na dohod	1.881	3.559	1.738	1.923	3.661	10,6	2,2	2,9
- danok od dobi vka	639	1.826	958	506	1.464	-47,2	-20,8	-19,8
- danok na dodadena vrednost	5.546	10.415	6.103	6.479	12.582	6,2	16,8	20,8
- akcizi	2.587	4.918	2.349	2.458	4.807	4,6	-5,0	-2,3
- carini	1.587	3.242	1.228	1.496	2.724	21,8	-5,7	-16,0
- ostanati danoci	123	281	180	118	298	-34,6	-4,1	6,2
<i>Nedano~ni prihodi:</i>	<i>1.167</i>	<i>1.940</i>	<i>1.371</i>	<i>751</i>	<i>2.122</i>	<i>-45,2</i>	<i>-35,6</i>	<i>9,4</i>
- profit od javni i finansijski institucii	597	732	793	294	1.087	-62,9	-50,8	48,5
- administrativni taksi i nadomestoci	342	653	358	375	733	4,7	9,6	12,3
- ostanati administrativni taksi	208	250	64	69	133	8,3	-66,8	-46,9
- ostanati nedano~ni prihodi	20	305	156	13	169	-91,7	-35,0	-44,6
<i>Kapitalni prihodi</i>	<i>160</i>	<i>297</i>	<i>175</i>	<i>158</i>	<i>333</i>	<i>-9,7</i>	<i>-1,3</i>	<i>12,1</i>
Vkupni buxetski rashodi	13.843	26.297	13.100	14.254	27.354	8,8	3,0	4,0
<i>Tekovni tro{oci</i>	<i>12.817</i>	<i>24.561</i>	<i>12.415</i>	<i>12.975</i>	<i>25.390</i>	<i>4,5</i>	<i>1,2</i>	<i>3,4</i>
- plati i naemni	5.058	10.011	5.135	5.349	10.484	4,2	5,8	4,7
- stoki i uslugi	1.771	3.099	1.797	1.714	3.511	-4,6	-3,2	13,3
- transferi	5.359	9.799	4.924	5.431	10.355	10,3	1,3	5,7
- kamati	629	1.403	531	479	1.010	-9,8	-23,8	-28,0
<i>Kapitalni tro{oci</i>	<i>924</i>	<i>1.374</i>	<i>685</i>	<i>1.279</i>	<i>1.964</i>	<i>86,6</i>	<i>38,4</i>	<i>43,0</i>
Buxetsko saldo	-153	181	1.002	-364	638			
Finansirawe	153	-181	-1.002	364	-638			
<i>Prihodi</i>	<i>2.928</i>	<i>4.261</i>	<i>414</i>	<i>2.701</i>	<i>3.115</i>			
<i>Odlivi</i>	<i>2.775</i>	<i>4.443</i>	<i>1.416</i>	<i>2.337</i>	<i>3.753</i>			

I zvor: Ministarstvo za finansii na Republika Makedonija

Tabela 10

 Vкупni prihodi i rashodi na fondovite
(vo milioni denari)

	juni 2004 godina				januari-juni 2004 godina			
	Vкупni prihodi		Vкупni rashodi		Vкупni prihodi		Vкупni rashodi	
	iznos	nese-na promena vo %	iznos	nese-na promena vo %	iznos	kumulativna promena %	iznos	kumulativna promena %
Socijalni fondovi	4.265	3,4	4.298	5,7	24.851	7,1	25.142	8,9
- za penzijsko i invalidsko osi guruvawe	2.370	3,0	2.453	7,0	14.004	4,7	14.300	7,5
- za zdravstveno osi guruvawe	1.219	3,8	1.191	2,9	7.096	25,0	7.127	5,0
- za vrabotuvawe	676	3,7	654	6,3	3.751	24,5	3.715	24,0
Fond za patitita	285	-1,7	353	15,4	1.688	7,5	1.750	34,7

Izvor: Ministarstvo za finansii na Republika Makedonija

Tabela 11

 Konsolidiran buxet
(vo milioni denari)

	IV.2004	V.2004	VI.2004	Kv.2.2004		Kv.1+Kv.2.2004	
				iznos	strukturno u-estvo vo %	iznos	strukturno u-estvo vo %
Vкупni buxetski prihodi	7.505	7.183	6.963	21.650	100,0	42.860	100,0
Dano-ni prihodi i pridonesi	7.031	6.703	6.338	20.073	92,7	39.199	91,5
<i>Dano-ni prihodi:</i>	<i>4.576</i>	<i>4.529</i>	<i>4.035</i>	<i>13.140</i>	<i>60,7</i>	<i>25.847</i>	<i>60,3</i>
- personalen danok na dohod	715	581	627	1.923	8,9	3.661	8,5
- danok od dobitka	178	153	175	506	2,3	1.464	3,4
- danok na dodadena vrednost	2.401	2.231	1.847	6.479	29,9	12.582	29,4
- akcizi	767	984	867	2.618	12,1	5.119	11,9
- carini	477	541	478	1.496	6,9	2.724	6,4
- ostanati danoci	38	39	41	118	0,5	298	0,7
<i>Pridonesi</i>	<i>2.455</i>	<i>2.175</i>	<i>2.304</i>	<i>6.933</i>	<i>32,0</i>	<i>13.352</i>	<i>31,2</i>
Nedano-ni prihodi:	389	443	586	1.418	6,6	3.327	7,8
- profit od javni i finansiski institucii	27	56	219	302	1,4	10.965	25,6
- administrativni taksi i nadomestoci	109	131	135	375	1,7	733	1,7
- prihodi od partiicipacija	48	47	47	142	0,7	295	0,7
- ostanati administrativni taksi	21	19	29	69	0,3	133	0,3
- ostanati nedano-ni prihodi	19	41	11	70	0,3	271	0,6
- nadomestok za upotreba na avtopat	166	150	144	460	2,1	799	1,9
Kapitalni prihodi	84	36	38	158	0,7	333	0,8
Vкупni buxetski rashodi	7.383	7.161	7.441	21.985	100,0	42.545	100,0
Tekovni tro{oci	6.991	6.746	6.858	20.595	93,7	40.358	94,9
- plati i naemni ni	1.828	1.773	1.875	5.476	24,9	10.712	25,2
- stoki i usluzi	748	646	599	1.993	9,1	4.169	9,8
- transferi	4.097	4.251	4.181	12.529	57,0	24.314	57,1
- kamati	317	77	203	597	2,7	1.135	2,7
Kapitalni tro{oci	393	415	583	1.390	6,3	2.186	5,1
Buxet sko saldo	121	22	-478	-335		315	
Finansirawe	-121	-22	478	335		-315	
<i>Prilivi</i>	<i>1.672</i>	<i>251</i>	<i>988</i>	<i>2.911</i>		<i>3.677</i>	
<i>Odlivi</i>	<i>1.793</i>	<i>273</i>	<i>510</i>	<i>2.576</i>		<i>3.992</i>	

II. Monetarni dvi`ewa vo Republika Makedonija**2.1. Monetarno regulirawe****Tabela 12**

Primarni pari

<i>(vo mil. den.)</i>	Sostojba na 31.03.2004 god.	Promeni po meseci				Sostojba na 30.06.2004 god.
		april	maj	juni	Vkupno	
Primarni pari	15.434	1.297	-208	-193	896	16.330
Gotovi pari vo optek	12.953	736	-502	137	371	13.324
Likvidni sredstva na bankite	2.481	561	294	-330	525	3.006

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija

2.2. Monetarni agregati**Tabela 13**

Monetaren agregat M1

<i>vo milioni denari</i>	Sostojba na 31.03.2004 god.	Promeni po meseci				Sostojba na 30.06.2004 god.
		april	maj	juni	Vkupno	
Pari-na masa M1	25.313	726	105	6	837	26.150
Gotovi pari vo optek	12.953	736	-502	137	371	13.324
Depozitni pari	12.360	-10	607	-131	466	12.826
- Depozitni pari na naselenie	2.719	281	-156	-3	122	2.841
- Depozitni pari na pretprijatija	7.814	-160	645	-89	396	8.210

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija

Tabela 14

Po{iroki monetarni agregati

<i>vo milioni denari</i>	Sostojba na 31.03.2004 god.	Promeni po meseci				Sostojba na 30.06.2004 god.
		april	maj	juni	Vkupno	
Monetaren agregat M1	25.313	726	105	6	837	26.150
Kratkoro~ni denarski depoziti	15.173	1.196	726	859	2.781	17.954
Monetaren agregat M2 - denarski del	40.486	1.922	831	865	3.618	44.104
Kratkoro~ni devizni depoziti	34.655	1.020	1.389	-262	2.147	36.802
Monetaren agregat M2	75.141	2.942	2.220	603	5.765	80.906
Nemonetarni depoziti	5.066	-160	181	-557	-536	4.530
- denarski	3.507	-69	30	-459	-498	3.009
- devizni	1.559	25	35	-98	-38	1.521
Monetaren agregat M4	80.207	2.782	2.401	46	5.229	85.436

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija

Tabela 15
Vкупni depoziti na nedr`avni ot sektor

<i>vo milioni denari</i>	Sostojba na 31.03.2004 god.	Promeni po meseci				Sostojba na 30.06.2004 god.
		april	maj	juni	Vkupno	
Vkupni depoziti	53.540	3.526	2.180	40	5.746	59.286
1. Spored ro~nost						
- kratkoro~ni	48.755	3.289	2.115	597	6.001	54.756
- dolgoro~ni	4.785	237	65	-557	-255	4.530
2. Spored valuta						
- denarski	19.065	742	756	400	1.898	20.963
- devizni	34.475	2.784	1.424	-360	3.848	38.323

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedonija

Tabela 16
Depoziti na naseleni e i pretprijatija

<i>vo mil. den.</i>	Sostojba na 31.03.2004 god.	Promeni po meseci				Sostojba na 30.06.2004 god.
		april	maj	juni	Vkupno	
Vkupni depoziti na naseleni eto	39.165	1.507	-56	779	2.230	41.395
1. Spored ro~nost						
- kratkoro~ni	36.186	1.510	-62	1.180	2.628	38.814
- dolgoro~ni	2.979	-3	6	-401	-398	2.581
2. Spored valuta						
- denarski	10.520	945	-96	323	1.172	11.692
- devizni	28.645	562	40	456	1.058	29.703
Vkupni depoziti na pretprijatijata	14.153	728	2.217	-744	2.201	16.354
1. Spored ro~nost						
- kratkoro~ni	13.136	699	2.162	-616	2.245	15.381
- dolgoro~ni	1.017	29	55	-128	-44	973
2. Spored valuta						
- denarski	6.745	233	820	81	1.134	7.879
- devizni	7.408	495	1.397	-825	1.067	8.475

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedonija

2.3. Pl asmani na banki te

Tabela 17
Pl asmani na banki te

<i>vo mil. den.</i>	Sostojba na 31.03.2004 god.	Promeni po meseci				Sostojba na 30.06.2004 god.
		april	maj	juni	Vkupno	
Vkupni pl asmani	53.004	1.370	676	1.045	3.091	56.095
<i>Denarski pl asmani</i>	45.128	1.674	496	739	2.909	48.037
<i>Devizni pl asmani</i>	7.876	-304	180	306	182	8.058

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja

Tabela 18

Ro~na i sektorska struktura na denarski te i devizni te plasmani

	U~estvo na 30.06.2004 god. (vo %)	Kvartal na promena (vo procentni poeni)	Godi { na promena (vo procentni poeni)
Denarski plasmani			
ro~na struktura			
- kratkoro~ni	59,1	-2,5	-6,0
- dolgoro~ni	40,9	2,5	6,0
sektorska struktura			
- pretprijati ja	71,9	-2,8	-6,5
- nasel eni e	27,2	2,0	6,6
- ostanato	0,9	0,8	-0,1
Devizni plasmani			
ro~na struktura			
- kratkoro~ni	39,4	-5,1	-4,0
- dolgoro~ni	60,6	5,1	4,0
sektorska struktura			
- pretprijati ja	96,0	-0,8	-1,2
- nasel eni e	1,4	0,6	0,6
- ostanato	2,6	0,2	0,6

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja

Finansi ski pazari vo Republi ka Makedonija**Tabela 19**

I zve{ taj za berzanskoto trgovawe (juni 2004 godi na)

	Broj na transakcii	Vrednost (vo denari)	Broj na trgovani hartii od vrednost	Broj na denovi na trgovawe
Opis na hartii od vrednost				
Of icijalen pazari				
Of icijalen pazari - Obi ~ni akcii				
Alkaloid Skopje	109	16.663.304	8.342	17
Blagoj \orev Veles	28	13.722.252	17.077	8
Zemjodelski kombinat Pelagonija Bitola	2	10.595.032	7.104	2
Ohridska banka Ohrid	4	5.851.396	2.323	4
Ostanato	324	23.148.899	40.063	124
Of icijalen pazari - Pri oritetni akcii				
Komercijalna banka Skopje	20	823.122	1.160	10
Stopanska banka Bitola	7	6.251	7	7
Ohridska banka Ohrid	2	33.600	15	2
Investbanka Skopje	1	740	1	1
Tetovska banka Tetovo	1	1.260	2	1
Of icijalen pazari - Obvrznic				
R.Makedonija - devizni vl ogovi	379	34.014.067	775.944	18
R.Makedonija - denacionalizacija 01	6	256.710	6.495	4
R.Makedonija - denacionalizacija 02	28	5.548.000	142.653	10
R.Makedonija - denacionalizacija 03	568	90.212.850	2.359.193	18
Vkupno Of icijalen pazari	1.479	200.877.483	3.360.379	
Neof icijalen pazari				
Pazari na javno poseduvani dru{ tva - obi ~ni akcii				
R@ Valavnicazalenti Skopje	1	99.160.014	1.625.574	1
R@ Ladna Valavnicazalenti Skopje	1	82.479.076	1.352.116	1
Elektrometal Skopje	1	62.667.500	89.525	1
Ostanato	17	10.742.563	359.436	10
Pazari na javno poseduvani dru{ tva - pri oritetni akcii				
Tutunska banka Skopje	3	310.400	193	2
Stopanska banka Skopje	4	26.833	268	2
Sloboden pazari - obi ~ni akcii				
Univerzalna investici onabanka Skopje	1	13.044.000	6.522	1
Tabakosiguruvaweri reosiguruvawe Skopje	2	12.383.050	392	1
Reing Skopje	1	5.044.000	1.300	1
Ostanato	61	3.293.036	7.692	27
Vkupno Neof icijalen pazari	92	289.150.472	3.443.018	
Drugi hartii od vrednost				
Dr` avni hartii od vrednost				
Konvertibilni sertifikati za { tedilnici	53	1.215.040	16.002.742	10
Vkupno Drugi hartii od vrednost	53	1.215.040	16.002.742	10
Dr` aven pazari				
Dr` avagotovinsko pla}awe - obi ~ni akcii	1	526.640		
Vkupno Dr` aven pazari	1	526.640		
Vkupno site pazari	1.625	491.769.635		

I zvor: Makedonska berza na dolgoro-ni hartii od vrednost

III. Nadvore{ no-trgovska razmena i devizi dvi `ewa vo Republ i ka Makedonija**3.1. Nadvore{ no-trgovska razmena****Tabela 20**Nadvore{ no-trgovska razmena na Republ i ka Makedonija
(vo mi l i oni SAD dolari)

	I-VI.2004	III-VI.2004	III-VI 2004		III-VI 2004		I-VI 2004	
	i znos		I-III 2004		III-VI 2003		I-VI 2003	
			i znos	%	i znos	%	i znos	%
Vkupna razmena	2.043,4	1.076,2	109,0	11,3	139,4	14,9	281,2	16,0
I zvoz	724,2	365,5	6,9	1,9	9,7	2,7	74,6	11,5
Uvoz	1.319,3	710,7	102,0	16,8	129,7	22,3	206,6	18,6
<i>Saldo</i>	<i>-595,1</i>	<i>-345,1</i>	<i>-95,1</i>	<i>38,0</i>	<i>-120,0</i>	<i>53,3</i>	<i>-131,9</i>	<i>28,5</i>

I zvor: Zavod za stati sti ka na Republ i ka Makedonija

Tabela 21Deset najgol emi trgovski partneri na Republ i ka Makedonija, I-VI, 2004 godi na
(po tekoven kurs)

	Obem na stokovna razmena						Pokri enost na uvozot so i zvoz
	I zvoz		Uvoz		vo %		
	mi l.SAD dolari	struktura	mi l.SAD dolari	struktura		mi l.SAD dolari	struktura
Republ i ka Makedonija	2.043,4	100,0	724,2	100,0	1.319,3	100,0	54,9
<i>od t oa:</i>							
Germanija	316,3	15,5	144,3	19,9	172,0	13,0	83,9
Srbija i Crna Gora	251,6	12,3	140,0	19,3	111,6	8,5	125,5
Grcija	242,5	11,9	106,7	14,7	135,8	10,3	78,6
I talija	129,3	6,3	53,5	7,4	75,8	5,7	70,6
Rusija	125,9	6,2	8,5	1,2	117,4	8,9	7,3
Bugarija	123,1	6,0	21,9	3,0	101,2	7,7	21,6
Slovenija	86,9	4,3	10,3	1,4	76,6	5,8	13,4
Francija	68,5	3,4	34,7	4,8	33,8	2,6	102,8
Hrvatska	68,2	3,3	39,4	5,4	28,8	2,2	136,5
Turcija	68,1	3,3	24,3	3,4	43,8	3,3	55,6
Vkupno: (10 najgol emi partneri)	1.480,2	72,4	583,6	80,6	896,6	68,0	65,1

I zvor: Dr `aven zavod za stati sti ka na Republ i ka Makedonija

Tabela 22

Stokovna razmena na Republika Makedonija so stranstvo spored ekonomskite grupaciji na zemjite (po tekoven kurs)

	I zvoz			Uvoz			Struktura	
	(mil. SAD dolari)		indeks	(mil. SAD dolari)		indeks	izvoz	uvoz
	I-VI.2003	I-VI.2004	I-VI.2004 I-VI.2003	I-VI.2003	I-VI.2004	I-VI.2004 I-VI.2003	(%)	(%)
VKUPNO	649,5	724,2	111,5	1.112,7	1.319,3	118,6	100,0	100,0
Razvi eni zemji	423,6	480,5	113,4	611,2	795,6	130,2	66,3	60,3
EU	361,5	421,1	116,5	501,6	674,5	134,5	58,1	51,1
EFTA	14,9	3,0	20,4	12,9	25,6	198,2	0,4	1,9
Drugi razvi eni zemji	47,2	56,3	119,3	96,7	95,6	98,9	7,8	7,2
Zemji na Cent.i I st. Evropa	30,6	42,2	137,7	238,9	275,1	115,2	5,8	20,8
Nerazvi eni zemji	0,4	1,5	389,4	1,6	0,6	39,6	0,2	0,0
Zemji vo razvoj	20,0	8,0	40,0	63,7	101,5	159,2	1,1	7,7
Republiki od porane{ na SFRJ	174,8	191,9	109,8	197,3	146,5	74,2	26,5	11,1
Ostanati zemji	0,1	0,1	52,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Tabela 23

Stokovna razmena na Republika Makedonija so stranstvo spored ekonomska namena na proizvodi (po tekoven kurs)

	I-VI 2004			
	I zvoz		Uvoz	
	mil.SAD dolari	struktura	mil.SAD dolari	struktura
VKUPNO	724,2	100,0	1.319,3	100,0
Proizvodi za reprodukcija	320,8	44,3	850,4	64,5
Sredstva za rabota	12,2	1,7	152,2	11,5
Stoki za { i roka potro{ uva~ka	390,6	53,9	315,4	23,9
Neraspredel eno	0,6	0,1	1,2	0,1

I zvor: Dr` aven zavod za stati sti ka na Republika Makedonija

3.3. Nadvoren dolg**Tabela 24**Nadvoren dolg na Republika Makedonija
(vo milioni SAD dolari)

	Sostojba na dolg			Koristeni krediti			Plateni obvrski		
	30/04/2004	31/05/2004	30/06/2004	30/04/2004	31/05/2004	30/06/2004	30/04/2004	31/05/2004	30/06/2004
Oficijalni kreditori	1.174,38	1.194,78	1.188,40	10,44	2,93	3,56	7,10	7,65	7,48
od toa:									
Multilateralna	926,94	943,79	939,77	10,43	2,93	2,83	6,34	6,86	4,80
MMF	61,46	56,87	55,36	-	-	-	1,32	5,48	1,42
IBRD	189,94	193,68	192,44	1,77	0,54	1,07	-	0,93	2,59
IFC	15,16	15,45	15,43	-	-	-	0,75	-	-
IDA	359,71	364,53	363,47	-	0,11	0,09	0,42	0,15	0,30
EIB	116,40	120,49	119,78	4,77	-	-	3,81	0,23	0,01
EUROFIMA	7,25	7,52	7,47	-	-	-	-	-	-
Banka za razvoj pri Sovet na Evropa	16,45	17,04	16,93	-	-	-	-	0,05	0,09
EBRD	45,11	48,14	49,56	3,66	1,60	1,67	0,00	0,00	-
EU	106,43	110,21	109,52	-	-	-	-	-	0,39
IFAD	7,73	8,52	8,50	0,23	0,68	-	0,02	-	-
Evropska agencija za rekonstrukcija	1,29	1,32	1,30	-	-	-	0,02	0,02	0,02
Bilateralna	247,44	250,99	248,63	0,01	-	0,73	0,75	0,79	2,67
Pariški Klub (reprogram 1995)	153,92	156,34	155,95	-	-	-	0,18	-	0,02
Pariški Klub (reprogram 2000)	8,98	9,30	8,65	-	-	-	-	-	0,02
Novoskluzni krediti	13,05	13,34	13,30	-	-	-	0,58	0,79	2,03
Nereprogramiran dolg	71,50	72,01	70,73	0,01	-	0,73	-	-	0,60
Privatni kreditori	578,30	587,40	587,13	7,22	4,99	4,74	6,70	2,87	3,88
od toa:									
Londonski klub	238,07	238,07	238,07	-	-	-	-	-	-
Ostanati privatni kreditori	340,23	349,33	349,06	7,22	4,99	4,74	6,70	2,87	3,88
Banki i finansijski institucii	211,34	218,26	218,21	5,93	4,40	4,56	3,83	1,15	3,30
Pretprijati ja	128,89	131,06	130,85	1,29	0,59	0,18	2,87	1,72	0,58
VKUPNO	1.752,68	1.782,18	1.775,53	17,66	7,92	8,30	13,80	10,52	11,36

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija

Bilans na Narodna banka na Republika Makedonija**Tabela 25**Bilans na sostojba na NBRM na 30.06.2004 godi na
(vo milioni denari)

Aktiva	Iznos	Pasiva	Iznos
Devizni sredstva	43.721	Pri marni pari	16.330
Pobaruwawa od javni ot sektor	3.492	I nstrumenti na NBRM	4.009
Pobaruwawa od banki i drugi f i nansi ski organi zaci i	72	Ograni ~eni depoziti	350
Ostanata aktiva	3.525	Devizni obvrski	2.893
		Depoziti na javen sektor	13.032
		Kapi tal ni smetki	8.023
		Ostanata pasiva	6.173
Vkupno	50.810	Vkupno	50.810

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija